

Finanšu ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums dīkstāves pabalsta izmaksai

Starpziņojums

Rīga, 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Starpziņojums

Finanšu ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums dīkstāves pabalsta izmaksai

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijas "Par Finanšu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību" ietvaros (Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-20/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta c) apakšpunktu.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļvietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success concept*, Author *georgejmclittle*, ID 58065143.

Saturs

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?	5
Kopsavilkums	7
Priekšlikums Ministru kabinetam	8
Vispārīga informācija	9
Par dīkstāves pabalstu	9
Dīkstāves pabalsta administrēšana	10
Dīkstāves pabalsta piešķiršanas gaita	11
Dīkstāves pabalsta piešķiršanas rezultāti	13
Dīkstāves pabalstam pieprasītais, piešķirtais un izmaksātais finansējums	15
Normatīvais regulējums dīkstāves pabalsta piešķiršanai	17
Kritēriji, kuriem izpildoties darba devēji un pašnodarbinātas personas ir tiesīgi pieteikties dīkstāves pabalstam	19
Kritēriji, kādos gadījumos VID dīkstāves pabalstu nepiešķir	21
Citi dīkstāves pabalsta piešķiršanas nosacījumi	22
Iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanas termiņi	22
Dīkstāves pabalsta apmērs	23
Vai finansējums dīkstāves pabalsta izmaksai ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?	25
Dīkstāves pabalsta piešķiršana un izmaksa	25
Dīkstāves pabalsta atteikumi	27

Par riska analīzi un dīkstāves pabalsta piedziņu	29
Revīzijas raksturojums	33
1.pielikums. Dīkstāves pabalsta (DP) iesniegumu izskatīšanas procesa shematiskais attēlojums	35
2.pielikums. Normatīvajos aktos veiktās izmaiņas attiecībā uz dīkstāves pabalstam pieteikties tiesīgiem darba devējiem.....	36
3.pielikums. Kritēriji, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir	37
4.pielikums. Izmaiņas normatīvajos aktos noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir (darba devēja un darba ņēmēja kritēriji)	40
5.pielikums. Izmaiņas normatīvajā aktā noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir pašnodarbinātām personām.....	41
Atsauces	42

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?

Kopš ir stājies spēkā 701.starptautiskais revīzijas standarts “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”¹, Valsts kontrolei ir pienākums izvērtēt nepieciešamību iekļaut galvenos revīzijas jautājumus revīzijas atzinumā par finanšu pārskatiem.

Minēto standartu izpratnē galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Sniegtā informācija par galvenajiem revīzijas jautājumiem kalpo kā papildinformācija potenciālajiem finanšu pārskatu lietotājiem un palīdz gūt izpratni gan par jautājumiem, kurus revidents saskaņā ar profesionālo spriedumu ir atzinis par nozīmīgākajiem jautājumiem, gan par revidējamo vienību un jomām, kurās revidējamās vienības vadība ir izdarījusi nozīmīgus spriedumus revidēto finanšu pārskatu sagatavošanas procesā. Tāpat šī informācija var kalpot potenciālajiem lietotājiem kā pamatojums turpmākai saziņai ar revidējamās vienības vadību par konkrētiem pārvaldības aspektiem, revidētajiem finanšu pārskatiem vai veikto revīziju.

Galvenais revīzijas jautājums, kas ir visnozīmīgākais visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, ir **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums**.

2020.gadā Latviju, tāpat kā visu pasauli, ir skārusi Covid-19 pandēmija. 12.03.2020. Ministru kabinets pieņēma lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu, un ārkārtas situācija turpinājās līdz 09.06.2020.² Covid-19 izraisītie ārkārtas apstākļi ietekmēja valsts, sabiedrības un katra cilvēka ikdienas dzīvi ārkārtējās situācijas laikā un turpina ietekmēt arī pēc tās. Ārkārtas situācijas apstākļi prasīja spēju ātri reaģēt un pielāgoties, kā arī radīja atkāpes no ierastās kārtības. Tie prasīja institūciju spēju pastiprināti koordinēt savas darbības un savstarpēji sadarboties, izvairoties no juridiskā formālisma un resorisma, lai nodrošinātu valsts darbību un katra cilvēka aizsardzību ārkārtējos apstākļos.³

Covid-19 pandēmijas pārvarēšana un seku novēršana ir prasījusi ievērojamus valsts budžeta līdzekļus. Kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas, Ministru kabinets saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu un seku novēršanu līdz 30.09.2020. kopumā ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 1 021 912 416 *euro* un izskatījis priekšlikumus par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas līdzekļu pārdali par 496 000 000 *euro*⁴. Valsts kontrole velta īpašu uzmanību, lai izvērtētu Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Finanšu ministrijai saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets⁵ ir piešķīris papildu līdzekļus, kas nepārsniedz 101 789 800 *euro*, lai Valsts ieņēmumu dienests nodrošinātu dīkstāves pabalsta izmaksu darbiniekiem, kas tiek nodarbināti nozarē, kurā sakarā ar Covid-19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija. Atbilstoši Finanšu ministrijas izdotajiem rīkojumiem⁶ VID laikā no 12.03.2020. līdz 01.09.2020. piešķirts finansējums dīkstāves pabalsta izmaksai 54 076 431 *euro* apmērā.

Lai finanšu revīzijā “Par Finanšu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” sniegtu informāciju par izvirzīto galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums –, Valsts kontrole veica pārbaudi un sagatavoja šo starpziņojumu par Finanšu ministrijai (Valsts ieņēmumu dienestam) piešķirto finansējumu dīkstāves pabalsta izmaksai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” 54 076 431 *euro* apmērā.

Vienlaikus ar šo starpziņojumu Valsts kontrole finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ir sagatavojusi starpziņojumu par piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā nodrošināšanai piešķirto finansējumu.

Kopsavilkums

Ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu saistītā dīkstāves pabalsta piešķiršana un izmaksa tika uzdots Valsts ieņēmumu dienestam – Finanšu ministrijas padotības iestādei, kuras pamatfunkcija ir valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšana un kuras rīcībā ir plaša informācija par nodokļu maksātājiem.

Ministru kabinets⁷, pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas veiktajiem finansējuma aprēķiniem dīkstāves pabalsta izmaksai, no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” Finanšu ministrijai (Valsts ieņēmumu dienestam) piešķir valsts budžeta līdzekļus, kas nepārsniedz 101 789 800 *euro* Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai. Saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem⁸ Valsts ieņēmumu dienestam tika piešķirts 54 076 431 *euro*.

Dīkstāves pabalsta izmaksai tika izlietots 53 784 481 *euro*⁹ jeb 53% no sākotnēji plānotā finansējuma. Dīkstāves pabalsts tika izmaksāts 52 867 darba ņēmējiem 51 446 671 *euro* apmērā un 2381 pašnodarbinātai personai 2 337 810 *euro* apmērā. Faktiskais izlietojums bija ievērojami mazāks nekā Ministru kabineta piešķirtais jeb rezervētais finanšu līdzekļu apjoms, lai gan sākotnējie aprēķini balstījās uz šaurāku nozaru tvērumu un pabalstu saņēmēju loku un īsāku dīkstāves periodu. Aprēķinos dīkstāves pabalsta izmaksa bija paredzēta divus mēnešus, bet faktiski tika veikta nepilnus četrus mēnešus.

Pārbaudot, vai Valsts ieņēmumu dienests dīkstāves pabalstu ir piešķīris un izmaksājis atbilstoši dīkstāves pabalsta piešķiršanas mērķim un normatīvajos aktos¹⁰ noteiktajām prasībām, Valsts kontrole nav konstatējusi būtiskas neatbilstības.

Vienlaikus vēršam uzmanību uz revīzijas laikā konstatētām nepilnībām.

Normatīvā regulējuma nepilnības

Valsts kontrole izprot, ka ārkārtējās situācijas laikā normatīvie akti tika izstrādāti un pieņemti steidzamības kārtībā, kas lielā darba apjoma un līdz tam neierastās darba organizācijas apstākļos attiecīgi varēja ietekmēt šo normatīvo aktu kvalitāti. Dīkstāves pabalstu regulējošo Ministru kabineta noteikumu projektus sagatavoja Ekonomikas ministrija un Kultūras ministrija.

Pamatā grozījumi dīkstāves pabalsta reglamentējošos Ministru kabineta noteikumos tika izdarīti ar mērķi paplašināt dīkstāves pabalsta saņēmēju loku. Tomēr veicot Ministru kabineta noteikumu grozījumus¹¹ dīkstāves pabalsta piešķiršanas kritērijos¹², atbilstoši kuriem darba devējs ir tiesīgs pieteikties dīkstāves pabalstam, tas ir, paredzot, ka turpmāk mēneša ieņēmumu no saimnieciskās darbības samazinājums tiks vērtēts nevis salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgā mēneša ieņēmumiem, bet gan vidējiem 2019.gada mēneša ieņēmumiem, daļa darba devēju, kas atbilda dīkstāves pabalsta piešķiršanas kritērijiem līdz šo grozījumu pieņemšanai, vairs nebija tiesīgi pretendēt uz dīkstāves pabalsta piešķiršanu, un līdz ar to šo darba devēju darbinieki vairs nevarēja saņemt dīkstāves pabalstu. Tātad grozījumu rezultātā, ietverot jaunu dīkstāves pabalsta saņēmēju loku, kādi citi tika izslēgti no potenciālo dīkstāves pabalsta saņēmēju loka.

Vairākos gadījumos dažām personu grupām bija radīti nelīdzvērtīgi nosacījumi dīkstāves pabalsta saņemšanai:

- ❖ starp pašnodarbinātām personām situācija bija labvēlīgāka mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, jo nebija noteikts kritērijs, atbilstoši kuram tiktu vērtēts deklarētais mikrouzņēmumu nodokļa apjoms, ņemot vērā, ka mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji nemaksā citus nodokļus. Savukārt pārējām pašnodarbinātām personām pabalsta saņemšanai bija noteikts minimālais veikto valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu apmērs 2019.gada pēdējo divu ceturkšņu periodā – 20 *euro*. Atbilstoši VID sniegtajai informācijai šī kritērija neizpilde 62% pašnodarbināto iesniegumu gadījumos bija iemesls atteikumam dīkstāves pabalsta piešķiršanai;
- ❖ maksājot līdzvērtīgus nodokļus, darba ņēmējiem, kuri strādāja pie viena krīzes skartā darba devēja, situācija bija labvēlīgāka nekā tiem darba ņēmējiem, kuri strādāja nepilnu darba slodzi pie vairākiem krīzes skartajiem darba devējiem un kuriem bija iespējams saņemt dīkstāves pabalstu no vidējās bruto samaksas tikai pie viena darba devēja.

Dīkstāves pabalsta piešķiršana, izmaksa un atmaksa

Valsts ieņēmumu dienests kopumā ir nodrošinājis dīkstāves pabalsta izmaksu atbilstoši dīkstāves pabalsta piešķiršanas mērķim un ievērojot Ministru kabineta noteikumus¹³ ietvertos nosacījumus, tomēr sākotnēji nepietiekamas iekšējās kontroles dēļ bija arī gadījumi, kad dīkstāves pabalsta izmaksā pieļautas kļūdas, izmaksājot dīkstāves pabalstu lielākā apmērā, nekā tas paredzēts: (1) izmaksājot personai dīkstāves pabalstu par kalendāro mēnesi vairāk nekā 700 *euro* apmērā; (2) izmaksājot dīkstāves pabalstu par vienu un to pašu dīkstāves periodu vienai un tai pašai personai divas reizes. Arī Valsts ieņēmumu dienests bija konstatējis minēto, tādejādi daļa kļūdaini izmaksātā dīkstāves pabalsta līdz 01.10.2020. jau ir atmaksāta Valsts ieņēmumu dienesta kontā.

Normatīvie akti¹⁴ paredz – ja dīkstāves pabalsts pieprasīts vai saņemts nepamatoti, tai skaitā darba devēja vai pašnodarbinātas personas rīcības dēļ, periodā pēc dīkstāves pabalsta saņemšanas, krīzes skartajam darba devējam vai pašnodarbinātai personai ir labprātīgi jāatmaksā dīkstāves pabalsts vai Valsts ieņēmumu dienests to piedzen, piemērojot likuma “Par nodokļiem un nodevām” noteikumus.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju līdz 16.09.2020. ir atmaksāts nepamatoti piešķirtais dīkstāves pabalsts par 536 personām 170 444 *euro* apmērā, kas veido 0,31% no izmaksātā dīkstāves pabalsta apmēra, tajā skaitā:

- ❖ par 312 personām nodokļu maksātāji labprātīgi veikuši atmaksas 104 638 *euro* apmērā;
- ❖ par 224 personām pēc VID aicinājuma veiktas atmaksas 65 806 *euro* apmērā.

Priekšlikums Ministru kabinetam

Lai krīzes skartajiem potenciālajiem atbalsta saņēmējiem būtu līdzvērtīgi nosacījumi, turpmāk, ieviešot jaunus atbalsta veidus un paplašinot atbalsta saņēmēju loku, nodrošināt, ka vienlaikus netiek izslēgtas kādas noteiktas personu grupas, kuras līdz izmaiņu veikšanai kvalificējās atbalsta saņemšanai, kā arī konkrēta atbalsta veida mērķa grupā nodrošināt līdzvērtīgas iespējas pretendēt uz atbalstu.

Vispārīga informācija

Par dīkstāves pabalstu

Dīkstāves pabalsts ir viens no likumā “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” noteiktajiem atbalsta mehānismiem Covid-19 izraisīto seku novēršanai un pārvarēšanai.

Dīkstāves pabalsta būtība ir atlīdzības kompensācija krīzes skarto nozaru darbiniekiem, ja darba devējs nenodarbina darbinieku vai neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības¹⁵, un pašnodarbinātām personām, kuru saimniecisko darbību skārusi krīze¹⁶. Dīkstāves pabalsta apmērs ir līdz 75 % no iepriekšējo sešu mēnešu vidējās atlīdzības apmēra, bet ne vairāk kā 700 *euro* par kalendāro mēnesi¹⁷.

Dīkstāves pabalsta izmaksas kārtību normatīvajos aktos¹⁸ laika posmā no 14.03.2020. līdz 30.06.2020. (turpmāk – dīkstāves periods) regulēja trīs Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumi:

- ❖ MK 24.03.2020. noteikumi Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.152) - spēkā līdz 09.04.2020.;
- ❖ MK 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (turpmāk – MK noteikumi Nr.165);
- ❖ MK 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.179).

MK noteikumi Nr.152 bija spēkā tikai 15 dienas. Pieņemot MK noteikumus Nr.165, dīkstāves pabalsta piešķiršana vairs netika attiecināta uz konkrētām nozarēm, bet gan uz jebkuru nozari, kuru ietekmējusi Covid-19 izraisītā krīze. MK noteikumu Nr.179 pieņemšana paplašināja dīkstāves pabalsta saņēmēju loku ar pašnodarbinātām personām.

Dīkstāves pabalsta piešķiršana un izmaksa tika uzdota Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID) – Finanšu ministrijas padotības iestādei, kuras pamatfunkcija ir valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšana.

Dīkstāves pabalsta piešķiršana neizslēdz cita veida atbalstu vai kompensāciju krīzes situācijā.

09.04.2020. MK lēma¹⁹, ka darbiniekiem, kuri saņem dīkstāves pabalstu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra piešķir arī piemaksu 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums. Savukārt pašnodarbinātām personām šādas tiesības uz piemaksu par katru apgādībā esošu bērnu ir noteiktas ar 24.04.2020.²⁰

Savukārt, lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuriem dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 *euro* mēnesī vai kuri nekvalificējas dīkstāves pabalstam, 23.04.2020. MK pieņēma lēmumu²¹ ieviest vēl vienu atbalsta veidu – dīkstāves palīdzības pabalstu, kuru piešķir un izmaksā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra²²:

- ❖ darba ņēmējam, kuram VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, jo uz viņa darba devēju attiecas kāds no kritērijiem, kas noteikts MK 26.03.2020. noteikumu Nr.165²³ 12.punktā;
- ❖ darba ņēmējam un pašnodarbinātai personai, kurai VID piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 *euro* mēnesī;

- ❖ pašnodarbinātai personai, kurai VID atteicis piešķirt dīkstāves pabalstu, jo uz viņu attiecas kāds no kritērijiem, kas iekļauts MK 31.03.2020. noteikumu Nr.179²⁴ 10.16., 10.16.¹ un 10.17. apakšpunktā (šīm personām tiesības saņemt dīkstāves palīdzības pabalstu ar atpakaļejošu spēku no 14.03.2020. tika piešķirtas ar 02.06.2020. grozījumiem Ministru kabineta noteikumos²⁵).

MK noteikumos²⁶ tika arī paredzēts, ka darba ņēmējam un pašnodarbinātai personai, kurai VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, ir tiesības saņemt arī piemaksu 50 euro apmērā par katru apgādībā esošu bērnu vecumā līdz 24 gadiem, par kuru personai tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums.

Par piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā nodrošināšanai piešķirto finansējumu starpziņojums ir sagatavots finanšu revīzijā "Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību".

Dīkstāves pabalsta administrēšana

Par atbildīgo institūciju, kas piešķir un izmaksā dīkstāves pabalstu, tika noteikts VID. Dīkstāves pabalsta administrēšanu nodrošina vairākas VID struktūrvienības. Dīkstāves administrēšanā iesaistītās VID struktūrvienības un to galvenie pienākumi šajā procesā norādīti 1.tabulā. Jāatzīmē, ka ārkārtējās situācijas laiks sakrita ar laiku, kad VID noslēdzās tā struktūras reorganizācija.

1.tabula

Dīkstāves pabalsta administrēšanā iesaistītās VID struktūrvienības

Nr.p.k.	Struktūrvienības nosaukums	Veiktās darbības, atbildība
1.	Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde (līdz 05.05.2020. Nodokļu kontroles pārvalde un Nodokļu parādu piedziņas pārvalde)	atbildīga par dīkstāves pabalsta administrēšanu VID kopumā; nodrošina dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanu; atbildīga par dīkstāves pabalsta piedziņu; piedalās VID IS izstrādes, ieviešanas un pilnveidošanas procesos saistībā ar dīkstāves pabalsta administrēšanas nodrošināšanu, tajā skaitā, izstrādā pārskatus datu noliktavas sistēmā (turpmāk – DNS), lai Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes darbiniekiem, izvērtējot dīkstāves pabalsta iesniegumus, nebūtu jāveic vai jāveic minimālas manuālas darbības, pārbaudot, vai darba devējs un pats darbinieks, kā arī pašnodarbinātas personas atbilst MK noteikumos ²⁷ izvirzītajiem kritērijiem, lai piešķirtu dīkstāves pabalstu.
2.	Informātikas pārvalde	nodrošina IT risinājumu ieviešanas un testēšanas koordinēšanu, ieviešanu produkcijā.
3.	Nodokļu maksātāju uzvedības analīzes un prognozēšanas pārvalde (līdz 05.05.2020. Nodokļu administrēšanas risku vadības daļa)	izstrādā DNS monitoringa pārskatus, lai var pārbaudēm atlasīt nodokļu maksātājus, kuri dīkstāves pabalstu iespējams, ir pieprasījuši un saņēmuši nepamatoti.
4.	Nodokļu pārvalde	nodrošina dīkstāves pabalsta pārskatīšanu tā saņēmējiem un sniedz konsultācijas par pabalsta piešķiršanu.
5.	Nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pārvalde	sniedz konsultācijas par pabalsta piešķiršanu.
6.	Muitas un nodokļu policijas pārvalde	Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes uzdevumā nodrošina to darba devēju apsekošanu, kuriem piešķirts dīkstāves pabalsts.
7.	Juridiskā un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvalde	nodrošina to sūdzību izskatīšanu, kuras iesniegtas par lēmumiem, kas pieņemti, atsakot dīkstāves pabalsta piešķiršanu un izmaksu.

Lai nodrošinātu dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanu, VID tika izdoti rīkojumi²⁸ ierēdņu piesaistei darba uzdevuma izpildei, kā arī pabalsta administrēšanas procesa laikā izstrādāti iekšējie tiesību akti²⁹, lai nodrošinātu vienveidīgu kārtību, kādā VID amatpersonas izskata dīkstāves pabalsta iesniegumu un pieņem lēmumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu. Papildus iesniegumu izskatītājiem tika sagatavoti arī metodiskie materiāli³⁰. Iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu izskatīšanā un lēmumu pieņemšanā vidēji iesaistījās 325 Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes darbinieki. Dīkstāves pabalsta piešķiršanas un izvērtēšanas process ir attēlots 1.pielikumā.

Potenciālajiem dīkstāves pabalsta saņēmējiem VID savā tīmekļvietnē sadaļā “Covid-19” ievietoja dažādus informatīvus materiālus³¹ par to, kā elektroniski iesniegt dokumentu “Iesniegums dīkstāves pabalstam”, un atbildēja uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu.

Atbilstoši VID sniegtajai informācijai³² līdz 16.04.2020. visi iesniegumi tika izskatīti manuāli, t.i., atbildīgais darbinieks pārbaudīja katra normatīvajā aktā noteiktā kritērija izpildi atsevišķi, izmantojot pieejamās VID informācijas sistēmas. No aprīļa vidus kritēriju izpildes pārbaudes process pakāpeniski tika automatizēts, izveidojot un pilnveidojot DNS pārskatus, kuros par katru iesnieguma iesniedzēju informācija par kritēriju izpildi jau bija apkopotā veidā. Saskaņā ar VID sniegto informāciju³³ dīkstāves periodā VID pieteica 96 ziņojumus par izmaiņu nepieciešamību IT sistēmās. Tomēr atsevišķu kritēriju izpildes pārbaudei manuālas darbības bija veicamas līdz pat dīkstāves pabalsta iesniegumu iesniegšanas beigu termiņam.

Lai nodrošinātu dīkstāves pabalsta administrēšanu, saskaņā ar VID sniegto informāciju³⁴ 2020.gadā no valsts budžeta programmas 33.00.00 “Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana” ir izlietoti 152 082 euro informācijas sistēmu (NIS, EDS, VID informācijas sistēmu savietotājs) pilnveidošanai un 92 216 euro virsstundu darba apmaksai.

Dīkstāves pabalsta piešķiršanas gaita

Nepilnu četru mēnešu garajā dīkstāves periodā VID veica virkni darbību, lai dīkstāves pabalstu saņemtu krīzes skartie nodokļu maksātāji. Dīkstāves pabalstu regulējošo normatīvo aktu izstrādes un pilnveidošanas gaita, izrietošas VID darbības un atskaite punkti secīgi apkopoti 2.tabulā.

2.tabula

Dīkstāves pabalsta piešķiršanas galvenie notikumi hronoloģiskā secībā

Datums	Notikums
20.03.2020. (22.03.2020.)*	Pieņemts likums “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību”
20.03.2020.	VID saņemts pirmais nestrukturizētais iesniegums par dīkstāves pabalsta piešķiršanu
24.03.2020. (26.03.2020.)*	Pieņemti MK noteikumi Nr.152
25.03.2020.	VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS) iesniegts pirmais iesniegums par dīkstāves pabalsta piešķiršanu;
25.03.2020.	VID izdod rīkojumu “Par VID ierēdņu piesaisti dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai”
25.03.2020.	VID sāk darboties atbalsta tālruņa līnija 67120020 uzņēmējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 pandēmija
26.03.2020. (28.03.2020.)*	Pieņemti MK noteikumi Nr.165
26.03.2020.	VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavots iekšējais metodiskais materiāls “Iesniegumu izskatīšanas virzības gaita”
26.03.2020.	VID tīmekļvietnē ievietota īsa pamācība darba devējiem “Kā elektroniski iesniegt dokumentu “Iesniegums dīkstāves pabalstam””
26.03.2020.	VID sadarbībā ar SIA “PricewaterhouseCoopers” un AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” organizē vebināru Covid-19 skartajiem uzņēmējiem

27.03.2020.	VID saņem valsts budžeta dotācijas pirmo daļu dīkstāves pabalsta izmaksai
27.03.2020.	VID izmaksā pirmo dīkstāves pabalstu
27.03.2020.	VID pieņem pirmo lēmumu par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu
27.03.2020.	VID izdod rīkojumu "Par VID nodarbināto virsstundas darbu ārkārtējās situācijas laikā"
30.03.2020.	VID tīmekļvietnē publicē īsu informatīvu materiālu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, informē, ka VID tīmekļvietnes sadaļā "Covid-19/Statistika" pieejams to darba devēju saraksts, kuru darbinieki jau saņēmuši dīkstāves pabalstu, kas tiek papildināts atbilstoši aktuālajai situācijai
31.03.2020. (03.04.2020.)*	Pieņemti MK noteikumi Nr.179
31.03.2020.	VID saņemta pirmā sūdzība par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu
02.04.2020. (04.04.2020.)*	Pieņemti 1.grozījumi MK noteikumos Nr.165
02.04.2020.	VID uzsāk to darba devēju apsekošanu, kuru darba ņēmējiem iepriekšējā mēnesī piešķirts dīkstāves pabalsts
03.04.2020.	VID tīmekļvietnē ievietota īsa pamācība dīkstāves pabalsta iesniegumu gatavošanai pašnodarbinātajiem, kā arī publicēta informācija, ka VID izmaksās dīkstāves pabalstu Covid-19 krīzes skartajām pašnodarbinātām personām
06.04.2020.	VID tīmekļvietnē publicē informāciju, ka VID sniedz atbalstu vēl plašākam Covid-19 krīzes skarto uzņēmumu lokam
07.04.2020. (08.04.2020.)*	Pieņemti 1.grozījumi MK noteikumos Nr.179;
07.04.2020.	VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavots iekšējais metodiskais materiāls "Rīcība dīkstāves pabalsta iesniegumu izvērtēšanai darba ņēmējiem"
07.04.2020.	VID izmaksā pirmo dīkstāves pabalstu pašnodarbinātai personai
08.04.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka VID sniedz atbalstu vēl plašākam Covid-19 krīzes skarto pašnodarbinātu personu lokam
08.04.2020.	VID apstiprina rīcību "Nodokļu kontroles pārvaldes rīcība dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai, pabalstu piešķiršanai un lēmumu pieņemšanai"
09.04.2020. (10.04.2020.)*	Pieņemti 2.grozījumi MK noteikumos Nr.165
10.04.2020.	Zaudē spēku MK noteikumi Nr.152;
14.04.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka VID izmaksā dīkstāves pabalstu arī Covid-19 krīzes skarto uzņēmumu valdes locekļiem un strādājošiem pensionāriem
17.04.2020.	Iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu izskatīšana un dīkstāves pabalsta aprēķināšana vairs netiek veikta manuāli, tiek izmantota informācija no datu noliktavas sistēmā izveidotā pārskata
23.04.2020. (30.04.2020.)*	Pieņemti 3.grozījumi MK noteikumos Nr.165
23.04.2020. (24.04.2020.)*	Pieņemti 2.grozījumi MK noteikumos Nr.179
23.04.2020.	VID sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru organizē vebināru Covid-19 skartajiem uzņēmējiem
24.04.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka izmaksās dīkstāves pabalstu arī pašnodarbinātajiem, kas turpina saņemt nelielus ienākumus kā nepilnas slodzes darbinieki
27.04.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka darba ņēmēji un pašnodarbinātie, kuri vienlaikus ir asistenta pakalpojuma sniedzēji, var pretendēt uz dīkstāves pabalstu
28.04.2020. (30.04.2020.)*	Pieņemti 3.grozījumi MK noteikumos Nr.179
28.04.2020.	VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavots iekšējais metodiskais materiāls "Dīkstāves pabalsta pamatotības kontroles darbību fiksēšana NIS"
30.04.2020.	VID apstiprina rīcību "Nodokļu kontroles pārvaldes rīcība pašnodarbinātās personas, kuru skārusi Covid-19 izplatība, dīkstāves pabalsta iesnieguma izskatīšanai, pabalsta piešķiršanai un lēmuma pieņemšanai"
05.05.2020.	VID izdod rīkojumu "Par VID ierēdņu piesaisti dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai un piešķirtā dīkstāves pabalsta pamatotības izvērtēšanai" Zaudē spēku VID 25.03.2020. izdotais rīkojums "Par VID ierēdņu piesaisti dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai"
07.05.2020. (09.05.2020.)*	Pieņemti 4.grozījumi MK noteikumos Nr.165 Pieņemti 4.grozījumi MK noteikumos Nr.179

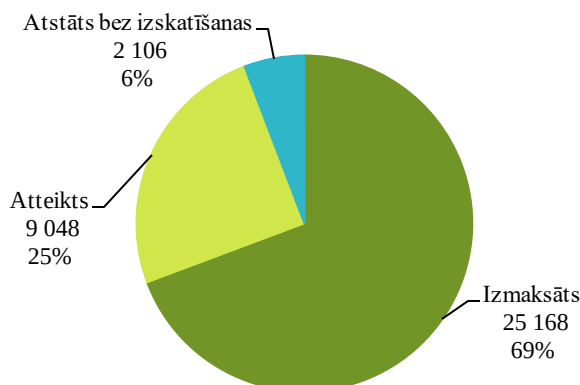
08.05.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka ir pagarināts dīkstāves pabalsta termiņš uzņēmumu darbiniekiem un paplašināts tā saņēmēju loks
14.05.2020. (16.05.2020.)*	Pieņemti 5.grozījumi MK noteikumos Nr.165
14.05.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka ir paplašināts dīkstāves pabalsta potenciālo saņēmēju loks, pagarināts termiņš iesnieguma iesniegšanai par aprīli
18.05.2020.	VID tīmekļvietnē informē, ka pagarināts dīkstāves pabalsta pieteikšanas termiņš uzņēmumu darbiniekiem un paplašināts tā saņēmēju loks
05.06.2020. (10.06.2020.)*	Pieņemts Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums
10.06.2020.	Zaudē spēku likums "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību"
30.06.2020.	Pēdējā diena, kad darba devēji var iesniegt iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu saskaņā ar MK noteikumiem Nr.165
01.07.2020.	VID saņem valsts budžeta dotācijas otro daļu dīkstāves pabalsta izmaksai
03.07.2020.	Pēdējā diena, kad VID veic to darba devēju apsekošanu, kuru darba ņēmējiem iepriekšējā periodā ir izmaksāts dīkstāves pabalsts
13.07.2020.	VID organizē preses konferenci par VID sniegto atbalstu Covid-19 krīzes pārvarēšanai un tīmekļvietnē informē par izmaksāto dīkstāves pabalsta apmēru
27.07.2020.	Pēdējā diena, kad pašnodarbinātas personas var iesniegt iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu saskaņā ar MK noteikumiem Nr.179
19.08.2020.	VID apstiprina kārtību par rīcību nepamatoti pieprasīta un saņemta dīkstāves pabalsta atgūšanai
03.09.2020.	VID ģenerāldirektore pieņem pēdējo lēmumu par pārsūdzēto VID lēmumu dīkstāves pabalsta jomā
10.09.2020.	Budžetā atmaksāta dīkstāves pabalsta izmaksai neizmantotā finansējuma daļa

* Spēkā stāšanās datums

Dīkstāves pabalsta piešķiršanas rezultāti

Kopumā par dīkstāves periodu atbilstoši VID iesniegtajai informācijai³⁵:

- ❖ tika saņemti 36 322 iesniegumi par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, tajā skaitā 26 803 iesniegumi no darba devējiem (74%) un 9519 no pašnodarbinātām personām (26%);
- ❖ no visiem saņemtajiem iesniegumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu 25 168 gadījumos (69%) VID tika pieņemts lēmums par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, 9048 gadījumos (25%) tika atteikts izmaksāt dīkstāves pabalstu, savukārt 2106 iesniegumi (6%) tika atstāti bez izskatīšanas, jo tika nokavēts iesniegšanas termiņš vai iesniedzējs atsauca iesniegumu (skatīt 1.attēlu). Pašnodarbināto grupā atbalstīto iesniegumu īpatsvars bija 25% no iesniegtajiem;

1. attēls. Iesniegto iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu izskatīšanas rezultāts

- ❖ apstiprinot dīkstāves pabalsta iesniegumus, kopumā izmaksai par dīkstāves periodu tika novirzīts dīkstāves pabalsts darba ņēmējiem par kopējo summu 51 261 621 *euro* (96%) un pašnodarbinātām personām par kopējo summu 2 334 895 *euro* (4%).

Savukārt pēc stāvokļa 14.08.2020., kad vajadzēja būt izmaksātam dīkstāves pabalstam pēc visiem iesniegtajiem un apstiprinātajiem iesniegumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, VID bija izmaksājis³⁶ dīkstāves pabalstu 53 784 481 *euro* apmērā, tajā skaitā 52 867 darba ņēmējiem 51 446 671 *euro* apmērā un 2381 pašnodarbinātai personai 2 337 810 *euro* apmērā. Izmaksātā dīkstāves pabalsta kopsumma ir lielāka par apstiprināto dīkstāves pabalsta summu atbilstoši iesniegtajiem iesniegumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, jo izmaksas arī veiktas, pamatojoties uz VID ģenerāldirektora pieņemtajiem lēmumiem, izskatot sūdzības par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu. Izmaksātā dīkstāves pabalsta apmēru, to saņēmušo personu skaitu un vidējo dīkstāves pabalsta apmēru sadalījumā pa mēnešiem skatīt 3.tabulā.

3.tabula

Izmaksātais dīkstāves pabalsts un to saņēmušo personu skaits sadalījumā pa mēnešiem

Mēnesis, par kuru piešķirts dīkstāves pabalsts	Personu skaits	Izmaksātais dīkstāves pabalsta apmērs kopā, <i>euro</i>	Vidējais dīkstāves pabalsta apmērs, <i>euro</i>
Marts	23 074	5 655 949	245,12
Aprīlis	44 401	19 426 391	437,52
Maijs	38 925	17 359 578	445,98
Jūnijs	27 057	11 342 562	419,21
Kopā	133 457	53 784 481	403,01

VID savā tīmekļvietnē sadaļā “Covid-19” saskaņā ar normatīvo aktu prasībām³⁷ ir publicējis to krīzes skarto darba devēju sarakstu, kuru darbinieki ir saņēmuši dīkstāves pabalstu, kā arī to saimnieciskās darbības veicēju sarakstu, kuri saņēmuši dīkstāves pabalstu.

Faktiski dīkstāves pabalstu pieprasīja un vismaz vienu reizi saņēma 6842 darba devēji (uzņēmumi) par saviem darba ņēmējiem, tas ir, 39% no sākotnēji plānotā uzņēmumu skaita MK noteikumos noteiktās nozarēs³⁸.

Atbilstoši revidentu veiktajai datu analīzei dīkstāves periodā pēc stāvokļa 14.08.2020.:

- ❖ 3169 personas dīkstāves pabalstu saņēma visu dīkstāves periodu, tas ir, visas dīkstāves perioda dienas. Kopējā izmaksātā summa ir 5 103 097 *euro* jeb vidēji vienai personai 1610 *euro* visā dīkstāves periodā – nepilnos četros mēnešos;
- ❖ 7786 personas dīkstāves pabalstu saņēma visu dīkstāves periodu, bet ne par visām dīkstāves perioda dienām. Kopējā izmaksātā summa ir 13 529 451 *euro* jeb vidēji vienai personai 1738 *euro* visā dīkstāves periodā.

Dīkstāves pabalstam pieprasītais, piešķirtais un izmaksātais finansējums

MK dīkstāves pabalsta izmaksai piešķīra finansējumu līdz 101 789 800 *euro*, bet tika izmaksāts 53 784 481 *euro* (pēc stāvokļa 14.08.2020.) jeb 53% no sākotnēji pieprasītā un piešķirtā apmēra.

Lai arī sākotnējais Ekonomikas ministrijas veiktais aprēķins par dīkstāves pabalstam nepieciešamo finansējumu balstās uz ievērojami šaurāku atbalstāmo nozaru tvērumu un plānots gandrīz divas reizes īsākam termiņam, tas gandrīz divkārt pārsniedza faktiski izmaksāto dīkstāves pabalsta kopējo apmēru. Aprēķins balstījās uz pesimistisko prognozi, plānojot pabalsta izmaksu visiem krīzes skarto nozaru uzņēmumu darbiniekiem, ņemot vērā tikai Centrālās statistikas pārvaldes datus, neizmantojot VID rīcībā esošās informācijas analīzi, lai noskaidrotu, kā MK noteikumos izvirzītie kritēriji varētu ietekmēt potenciālo pabalsta saņēmēju loku.

Lai gan, paplašinot dīkstāves pabalsta saņēmēju loku, Ekonomikas ministrija un Kultūras ministrija iesniedza MK aprēķinus par nepieciešamo papildu finansējumu, MK nepalielināja dīkstāves pabalstam sākotnēji piešķirto finanšu līdzekļu apjomu.

Finansējums dīkstāves pabalsta izmaksai Finanšu ministrijai (VID) tika piešķirts pa daļām, un Finanšu ministrija (VID) nepieprasīja visu MK rīkojumā paredzēto finansējumu. Līdz 14.08.2020. VID bija izlietojis 53 784 481 *euro* jeb 99% no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" Finanšu ministrijai (VID) faktiski piešķirtā finansējuma dīkstāves pabalsta izmaksai 54 076 431 *euro* apmērā.

Ar MK rīkojumu Nr.137 Finanšu ministrijai (VID) dīkstāves pabalsta izmaksai piešķirtā finansējuma apmērs – līdz **101 789 800 *euro*** – balstās uz Ekonomikas ministrijas sagatavoto MK noteikumu Nr.152 anotācijā³⁹ norādīto nepieciešamā finansējuma aprēķinu.

Sākotnējais dīkstāves pabalsta regulējums – MK noteikumi Nr.152 paredzēja dīkstāves pabalstu tikai krīzes skarto nozaru (14 nozaru 40 apakšnozares (piemēram, pasažieru dzelzceļa transports, aviopārvadājumi, izmitināšana viesnīcās, ēdināšanas pakalpojumi, kinofilmu demonstrēšana, ceļojumu biroju un tūrisma operatoru pakalpojumi, sporta un ārpusskolas izglītība, mākslinieku, kultūras iestāžu darbība, sporta nodarbības, atrakciju un atpūtas parku darbība u.c.), kas bija noteiktas MK noteikumos Nr.151⁴⁰) nodarbinātajiem. MK noteikumu Nr.152 anotācijā norādīts, ka atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem minētajās nozarēs⁴¹, kurām sakarā ar Covid-19 izplatību ir piemērojami pasākumi un īpašie atbalsta mehānismi, darbojas 17 453 uzņēmumi, kuri kopumā nodarbina 72 707 darbiniekus (izmantoti 2018.gada dati). Pieņemot, ka pesimistiskajā scenārijā dīkstāves pabalsts tiks pieprasīts par visiem nodarbinātajiem 700 *euro* apmērā, kopumā minētās izmaksas mēnesī tika ieplānotas 50 894 900 *euro* (72 707 x 700). Izmaksas Covid-19 izraisītās dīkstāves dēļ tika plānotas diviem mēnešiem līdz 14.05.2020. par kopējo summu **101 789 800 *euro***.

72 707 personas x 700 euro x 2 mēneši = 101 789 800 euro

Ekonomikas ministrija nākamo MK noteikumu – Nr.165 anotācijā⁴² norādīja jau lielāku nepieciešamo finansējumu – 130 200 000 euro, jo tika paplašināts dīkstāves pabalsta saņēmēju loks – tās vairs nebija tikai MK noteikumos Nr.151 noteiktās nozares. Sagatavojot pirmos grozījumus MK noteikumos Nr.165, anotācijā⁴³ norādīts vēl nepieciešamais papildu finansējums 2 303 000 euro. Arī Kultūras ministrija MK noteikumu Nr.179 anotācijā⁴⁴ norādījusi nepieciešamā papildu finansējuma apmēru 35 309 400 euro. Kultūras ministrijas nepieciešamā finansējuma pieprasījuma aprēķins balstās uz šādiem apsvērumiem: atbilstoši VID datiem nozarēs, kuras vissmagāk skārusi krīze, darbojas 12 221 pašnodarbināta persona un 13 000 mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju. Pieņemot, ka dīkstāves pabalstu pieprasīs visas iepriekš minētās personas maksimālajā pabalsta apjomā 700 euro un uz maksimālo termiņu, tas ir, diviem mēnešiem, kopumā ir nepieciešami 35 309 400 euro.

Neskatoties uz MK noteikumu Nr.165 un to grozījumos, kā arī MK noteikumu Nr.179 anotācijās minēto nepieciešamo papildu finansējumu dīkstāves pabalstiem, MK nav izdevis citus rīkojumus par finansējuma piešķiršanu Finanšu ministrijai (VID) no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, izņemot jau iepriekš minēto rīkojumu⁴⁵ par finansējuma piešķiršanu, kas nepārsniedz 101 789 800 euro, balstoties uz sagatavoto MK noteikumu Nr.152 projektu.

Dīkstāves periodā Finanšu ministrija izdeva divus rīkojumus⁴⁶ par finansējuma piešķiršanu VID dīkstāves pabalsta izmaksai kopsummā par **66 594 900 euro**:

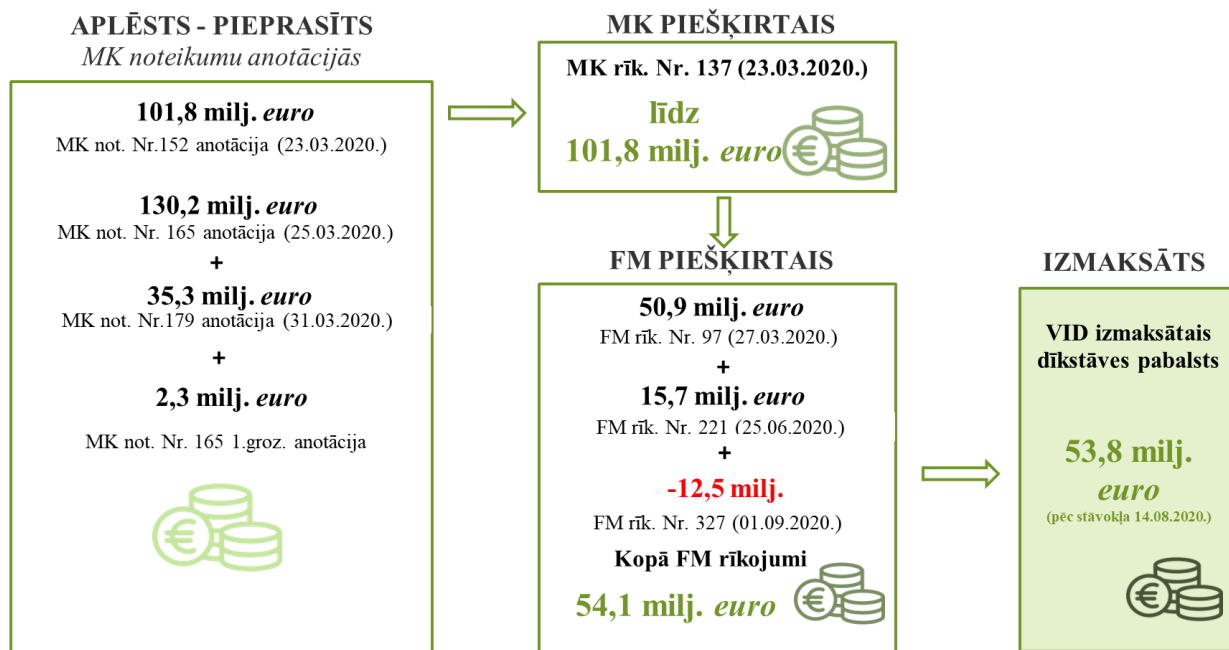
- ❖ ar Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.97⁴⁷ 27.03.2020. tika piešķirts finansējums 50 894 900 euro apmērā;
- ❖ ar Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.221⁴⁸ 25.06.2020. tika piešķirts papildu finansējums 15 700 000 euro apmērā.

Pēc stāvokļa 14.08.2020., kad vajadzēja būt izmaksātam dīkstāves pabalstam pēc visiem iesniegtajiem un apstiprinātajiem iesniegumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, VID bija izmaksājis dīkstāves pabalstu **53 784 481 euro** apmērā, tas ir, par **48 005 319 euro** mazāk nekā sākotnēji ar MK rīkojumu maksimālais piešķirums. Faktiski VID izmaksāto dīkstāves pabalstu kopapjoms veido 53% no MK piešķirtā finansējuma.

Ņemot vērā dīkstāves pabalsta izmaksai izlietoto finansējumu, Finanšu ministrija 01.09.2020. ar rīkojumu Nr.327⁴⁹ atzina par spēku zaudējušu Finanšu ministrijas rīkojumu par finansējuma piešķirumu 15 700 000 euro, to aizstājot ar 3 181 531 euro, tādējādi saskaņā ar Finanšu ministrijas rīkojumiem dīkstāves pabalsta izmaksai kopā VID tika piešķirts **54 076 431 euro**. 10.09.2020. budžetā atmaksāta dīkstāves pabalsta izmaksai neizmantotā finansējuma daļa kopsummā 12 518 469 euro. Pārējais neizlietotais finansējums atbilstoši MK noteikumu⁵⁰ prasībām līdz gada beigām tiks atmaksāts valsts budžetā. 14.08.2020. neizlietotais finansējums bija 291 950 euro.

Finansējuma faktiskais izlietojums bija ievērojami mazāks nekā MK piešķirtais, lai gan MK piešķiruma sākotnējie aprēķini balstās uz šaurāku nozaru tvērumu un pabalstu saņēmēju loku un uz īsāku dīkstāves periodu. Aprēķinos dīkstāves pabalsta izmaksa bija paredzēta divus mēnešus, bet faktiski tika veikta nepilnus četrus mēnešus.

Kopsavilkums par dīkstāves pabalstam pieprasītā, piešķirtā un izmaksātā finansējuma apmēru attēlots 2.attēlā.

2.attēls. Dīkstāves pabalstapieprasītais, piešķirtais un izmaksātais finansējums

Normatīvais regulējums dīkstāves pabalsta piešķiršanai

Lai nodrošinātu Covid-19 krīzes skarto uzņēmumu darbības saglabāšanu un darbības turpināšanu pēc krīzes, bija nepieciešams iespējami ātrs un situācijas vērtējumam atbilstošs atbalsts, tāpēc dīkstāves pabalsta piešķiršanas procesu raksturo bieža normatīvā regulējuma maiņa. Normatīvo aktu izstrāde un pieņemšana steidzamības kārtībā lielā apjoma un līdz tam neierastās darba organizācijas apstākļos ārkārtējās situācijas laikā ir ietekmējusi arī šo normatīvo aktu kvalitāti. Atsevišķi pieņemtie lēmumi dīkstāves pabalsta reglamentējošo tiesību aktu jomā nav bijuši pietiekami pārdomāti, jo ne visos gadījumos nodrošināja līdzvērtīgu attieksmi pret krīzes skartajiem uzņēmumiem un nodarbinātajiem – potenciālajiem dīkstāves pabalsta saņēmējiem:

- ❖ lai arī pamatā grozījumi dīkstāves pabalsta reglamentējošos MK noteikumos tika veikti ar mērķi paplašināt dīkstāves pabalsta saņēmēju loku, tomēr 23.04.2020. veiktie grozījumi MK noteikumos Nr.165 noteiktajos dīkstāves pabalsta piešķiršanas kritērijos, atbilstoši kuriem darba devējs ir tiesīgs pieteikties dīkstāves pabalstam, nosakot, ka turpmāk ieņēmumu no saimnieciskās darbības samazinājums tiks vērtēts nevis salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgā mēneša ieņēmumiem, bet gan vidējiem 2019.gada ieņēmumiem, izslēdza atsevišķus darba devējus, kas atbilda MK noteikumu Nr.165 kritērijiem līdz grozījumu pieņemšanai;

- ❖ starp pašnodarbinātām personām – vienam no pašnodarbinātu personu nodokļu maksāšanas režīmiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem bija radīti labvēlīgāki apstākļi dīkstāves pabalsta saņemšanai nekā pārējām pašnodarbinātām personām, jo MK noteikumos Nr.179 mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem nebija noteikts kritērijs, atbilstoši kuram tiktu vērtēts deklarētais mikrouzņēmumu nodokļa apjoms, atšķirībā no pārējām pašnodarbinātām personām, kurām dīkstāves pabalsta piešķiršana tika atteikta, ja 2019.gada pēdējos divos ceturkšņos valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas bija deklarētas mazāk nekā vidēji 20 *euro* apmērā mēnesī. Atbilstoši VID sniegtajai informācijai 62% gadījumu starp pašnodarbināto pieteikumiem šis bija iemesls atteikumam piešķirt dīkstāves pabalstu;
- ❖ netika salāgoti iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanas termiņi darba devējiem un pašnodarbinātām personām, jo darba devēji par 2020.gada maiju un jūniju varēja iesniegt iesniegumus tikai līdz kārtējā mēneša 30.datumam, savukārt pašnodarbinātas personas – līdz nākamā mēneša 25.datumam;
- ❖ nosakot darba devējiem iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanas termiņu par kārtējo mēnesi līdz kārtējā mēneša 30.datumam, balstoties uz iesnieguma iesniedzēja prognozēto ieņēmumu no saimnieciskās darbības kritumu, pastāvēja risks, ka prognozēto ieņēmumu kritums var nesakrist ar faktisko un nesasniegt normatīvajā aktā noteikto samazinājuma kritumu, kas ir bijis par pamatu dīkstāves pabalsta piešķiršanai, tādējādi radot papildu apstākļus, kad dīkstāves pabalsts darba devējam būs jāatmaksā un VID jāiegulda vairāk resursu dīkstāves pabalsta atgūšanā;
- ❖ maksājot līdzvērtīgus nodokļus, darba ņēmējiem, kuri strādāja nepilnu darba slodzi pie vairākiem krīzes skartajiem darba devējiem, bija iespējams saņemt dīkstāves pabalstu no vidējās bruto samaksas tikai pie viena darba devēja atšķirībā no tiem darba ņēmējiem, kuri strādāja pie viena krīzes skartā darba devēja un dīkstāves periodā varēja saņemt pabalstu no visas vidējās bruto darba samaksas.

Lai rastu risinājumus, kas būtiski atvieglotu Covid-19 radītās īstermiņa ekonomiskās grūtības uzņēmējiem un darba ņēmējiem, Ministru prezidenta uzdevumā 16.03.2020. tika izveidota vadības grupa finanšu ministra vadībā Covid-19 radīto ekonomisko seku operatīvai novēršanai uzņēmējdarbībā un nodarbināto atbalstam, kura strādāja pie risinājumiem Covid-19 krīzes pārvarēšanai un mazināšanai, tajā skaitā izvērtējot ministriju sagatavotos normatīvo aktu projektus dīkstāves pabalstu jomā un sniedzot priekšlikumus to pilnveidei. Vadības grupā tika iesaistīti Latvijas Bankas, Latvijas Darba devēju konfederācijas (turpmāk – LDDK), Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Finanšu nozares asociācijas, Latvijas Pašvaldību savienības, AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” pārstāvji un no Finanšu ministrijas resora – Finanšu ministrijas, VID un Valsts kases pārstāvji⁵¹.

Dīkstāves pabalsta izmaksas kārtību regulēja MK noteikumi⁵², kas daudzkārt tika grozīti – mainījās pabalsta saņēmēju loks, dīkstāves pabalsta pieprasījuma iesniegšanas termiņš, kā arī dīkstāves perioda ilgums.

MK noteikumi Nr.152 bija spēkā tikai 15 dienas – līdz 09.04.2020., un tie paredzēja atbalsta sniegšanu darbiniekiem, kas tiek nodarbināti nozarēs⁵³, kuras noteiktas MK noteikumos Nr.151.

Pēc **MK noteikumu Nr.165** pieņemšanas dīkstāves pabalstu varēja piešķirt jebkuras nozares Covid-19 izraisītās krīzes skartajiem darba devējiem un nodokļu maksātājiem.

Ar **MK noteikumu Nr.179** pieņemšanu dīkstāves pabalsta saņēmēju loks tika paplašināts ar pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izraisītā krīze.

Par MK noteikumiem Nr.152 un Nr.165 atbildīga ir Ekonomikas ministrija, bet par MK noteikumiem Nr.179 – Kultūras ministrija.

Reaģējot uz situācijas attīstību, MK noteikumos, kas regulē dīkstāves pabalstu, vairākkārt tika veikti grozījumi: MK noteikumos Nr.165 – pieci grozījumi⁵⁴ un MK noteikumos Nr.179 – četri grozījumi⁵⁵.

Daudzkārtējā un biežā nosacījumu maiņa radīja gan izaicinājumu VID kā atbildīgajai iestādei par dīkstāves pabalsta piešķiršanu un izmaksu nodrošināt jaunajiem nosacījumiem atbilstošu darbību, gan darba devējiem un pašnodarbinātām personām kā potenciālajiem iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniedzējiem.

Kritēriji, kuriem izpildoties darba devēji un pašnodarbinātas personas ir tiesīgi pieteikties dīkstāves pabalstam

MK noteikumi⁵⁶ dīkstāves pabalsta piešķiršanai nosaka kritērijus, kuriem izpildoties darba devēji un pašnodarbinātas personas ir tiesīgi pieteikties dīkstāves pabalstam.

Kritēriji darba devējiem

Sākotnēji atbilstoši MK noteikumiem Nr.152 uz dīkstāves pabalstu varēja pretendēt darba devēji, kuri veic saimniecisko darbību pamatdarbības nozarē, kas noteikta MK noteikumos Nr.151 par krīzes skartajām nozarēm, un kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020.gada martā ir samazinājušies vismaz par 50%, salīdzinot ar 2019.gada martu.

Līdz ar MK noteikumu Nr.165 pieņemšanu, kā arī grozījumu veikšanu tajos ievērojami paplašinājās dīkstāves pabalsta saņēmēju loks – tās vairs nebija tikai MK noteikumos Nr.151 noteiktās nozares, kā arī ieņēmumu samazinājums varēja būt nevis 50%, bet attiecīgi 30% vai 20%, izpildoties noteiktajiem kritērijiem.

Detalizēti izmaiņas, kas saistītas ar nosacījumiem, saskaņā ar kuriem darba devējs tiesīgs pieteikties dīkstāves pabalstam, attēlotas 2.pielikumā *Normatīvajos aktos veiktās izmaiņas attiecībā uz dīkstāves pabalstam pieteikties tiesīgiem darba devējiem*.

Atbilstoši pēdējai aktuālajai MK noteikumu Nr.165 3.punkta redakcijai dīkstāves pabalstam var pieteikties krīzes skartie darba devēji un krīzes skartie nodokļu maksātāji:

- ❖ kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020.gada martā, aprīlī, maijā vai jūnijā, salīdzinot ar 2019.gada 12 mēnešu vidējiem ieņēmumiem vai to mēnešu vidējiem ieņēmumiem, kuros uzņēmums faktiski darbojies laikposmā no 01.01.2019. līdz 01.03.2020., samazinājušies par 30%;
- ❖ kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020.gada martā, aprīlī, maijā vai jūnijā, salīdzinot ar 2019.gada 12 mēnešu vidējiem ieņēmumiem vai to mēnešu vidējiem ieņēmumiem, kuros uzņēmums faktiski darbojies laikposmā no 01.01.2019. līdz 01.03.2020., samazinājušies par 20%, un tie atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

- ✓ *krīzes skartā darba devēja īstenotā preču un pakalpojumu eksporta apjoms un preču un pakalpojumu piegādes apjoms Eiropas Savienības teritorijā 2019.gadā veido 10% no kopējā apgrozījuma vai ir ne mazāks kā 500 000 euro;*
- ✓ *krīzes skartā darba devēja izmaksātā mēneša vidējā bruto darba samaksa 2019.gadā ir ne mazāka kā 800 euro;*
- ✓ *ilgtermiņa ieguldījumi pamatlīdzekļos 31.12.2019. ir vismaz 500 000 euro.*

Lai arī izmaiņas normatīvajā regulējumā galvenokārt tika veiktas, lai paplašinātu dīkstāves pabalsta saņēmēju loku, jo sākotnējais regulējums nesasniedza un neaptvēra plānoto mērķauditoriju, tomēr revīzijā konstatēts, ka bija arī grozījumi, ar kuriem, ietverot jaunu saņēmēju loku, kādus potenciālos saņēmējus izslēdza. Ar mērķi paplašināt dīkstāves pabalsta saņēmēju loku, precizējot kvalifikācijas kritērijus dīkstāves pabalstam uzņēmumiem, kas dibināti nesen un kas ir strauji augoši, taču to apgrozījuma samazinājums salīdzinājumā ar 2019.gada attiecīgo mēnesi nav objektīvs kritērijs⁵⁷, 23.04.2020. MK noteikumos Nr.165 tika veikti grozījumi⁵⁸, nosakot, ka krīzes skarto darba devēju un krīzes skarto nodokļu maksātāju ieņēmumu no saimnieciskās darbības samazinājums 2020.gada martā vai aprīlī tiek salīdzināts ar 2019.gada 12 mēnešu vidējiem ieņēmumiem vai to mēnešu vidējiem ieņēmumiem, kuros uzņēmums faktiski darbojies laika posmā no 01.01.2019. līdz 01.03.2020., nevis kā tas bija noteikts līdz tam – salīdzinot ar 2019.gada attiecīgo mēnesi. Grozot 3.punkta kritērijus, neradot iespēju pabalstu pieprasīt arī pēc iepriekš spēkā esošās redakcijas, izveidojās situācija, kurā visi darba devēji, kuru darba ņēmēji iepriekšējā mēnesī bija saņēmuši dīkstāves pabalstu atbilstoši sākotnējai 3.punkta redakcijai, nebija tiesīgi pieteikties dīkstāves pabalstam atbilstoši jaunajai redakcijai. Atbilstoši revīzijas laikā LDDK sniegtajai informācijai īpaši tas skāra uzņēmumus ar sezonālu raksturu. Tādējādi minētie grozījumi pasliktināja situāciju tiem uzņēmumiem, kas kvalificējās MK noteikumu Nr.165 3.punktā minētajiem kritērijiem līdz 23.04.2020. grozījumu pieņemšanai.

Saskaņā ar LDDK sniegto informāciju⁵⁹ tā 08.06.2020. vērsās Ekonomikas ministrijā ar ierosinājumu sagatavot nepieciešamos grozījumus, bet saņēma atbildi, ka Valsts kanceleja noteikumu grozījumus neatbalsta.

Kritēriji pašnodarbinātām personām

Līdz ar MK noteikumu Nr.179 pieņemšanu uz dīkstāves pabalstu varēja pretendēt arī krīzes skartas pašnodarbinātas personas. MK noteikumi Nr.179 paredz⁶⁰, ka:

- ❖ *dīkstāves pabalstu dīkstāves periodā izmaksā pašnodarbinātai personai, kuras saimniecisko darbību ir skārusi krīze;*
- ❖ *krīzes skartā pašnodarbinātā persona ir fiziska persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, ir veikusi valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas kā pašnodarbinātā persona vai ir autoratlīdzības saņēmēja vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja, vai individuālais komersants un dīkstāves periodā nav guvusi ienākumus no saimnieciskās darbības, izņemot autoru un izpildītāju saņemto autoratlīdzību un ienākumus, kas saņemti no autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kā arī no nepilna darba laika nodarbinātības, ja ienākumi no nepilna darba laika nodarbinātības nepārsniedz 2020.gadā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu.*

Dīkstāves pabalsta piešķiršanas kritēriji⁶¹ pašnodarbinātām personām tika grozīti divas reizes⁶², izmaiņas paredzot piemērot no dīkstāves perioda sākuma.

Kritēriji, kādos gadījumos VID dīkstāves pabalstu nepiešķir

Tā kā dīkstāves pabalsta piešķiršana tika balstīta uz principu – dīkstāves pabalstu piešķir tiem uzņēmumiem, kā arī pašnodarbinātām personām, kuras līdz ārkārtējās situācijas izsludināšanai ir bijušas atbildīgas un godprātīgas pret valsti –, MK noteikumos⁶³ tika uzskaitīta virkne kritēriju, kādos gadījumos VID dīkstāves pabalstu nepiešķir.

Kritēriji, kādos gadījumos nepiešķir dīkstāves pabalstu, apkopoti 3.pielikumā atbilstoši pēdējai aktuālajai MK noteikumu redakcijai.

Arī šajos kritērijos gan attiecībā uz darba devējiem un darba ņēmējiem, gan pašnodarbinātām personām veikti vairāki grozījumi. Izmaiņas, kas saistītas ar nosacījumiem, kādos gadījumos nepiešķir dīkstāves pabalstu darba devējiem un darba ņēmējiem, detalizēti attēlotas 4.pielikumā *Izmaiņas normatīvajos aktos noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir (darba devēja un darba ņēmēja kritēriji)*, bet pašnodarbinātām personām 5.pielikumā *Izmaiņas normatīvajā aktā noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir pašnodarbinātām personām*.

Izvērtējot dīkstāves pabalsta regulējošās tiesību normas, revidenti konstatēja, ka, pašnodarbinātām personām nosakot kritēriju⁶⁴, kurā gadījumā dīkstāves pabalstu VID nepiešķir – *ja pašnodarbinātā persona 2019.gada pēdējo divu ceturkšņu periodā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas deklarējusi mazāk nekā vidēji 20 euro apmērā mēnesī* –, nav nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret dažādos statusos esošām pašnodarbinātām personām.

Pašnodarbinātā persona var izvēlēties dažādus nodokļu maksāšanas režīmus. Gadījumos, kad pašnodarbinātā persona ir izvēlējusies mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanas režīmu, tā valsts budžetā maksā tikai mikrouzņēmumu nodokli. Saskaņā ar VID metodiskā materiāla skaidrojumu⁶⁵: *mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs aprēķina un maksā mikrouzņēmumu nodokli, nevis atsevišķi aprēķina un maksā budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli, uzņēmumu ienākuma nodokli, riska nodevu, kā arī neveic obligātās iemaksas*. Ņemot vērā iepriekš minēto, VID, izskatot pašnodarbinātu personu – mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju iesniegumus, nevarēja vērtēt kritēriju par deklarētā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmēra atbilstību, bet pārējām pašnodarbinātām personām vērtēja.

Piemēram:

Persona “X” ir saimnieciskās darbības veicēja un VID reģistrējusies kā pašnodarbinātā persona. 2019.gada pēdējo divu ceturkšņu periodā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas deklarējusi vidēji 15 euro mēnesī.

Persona “Y” ir saimnieciskās darbības veicēja un VID reģistrējusies kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja. 2019.gada pēdējo divu ceturkšņu periodā ar mikrouzņēmumu nodokļa maksājumu valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas deklarējusi vidēji 15 euro mēnesī.

Abos gadījumos ar nosacījumu, ka abas personas ir dīkstāvē, persona “X” nevarēs saņemt dīkstāves pabalstu un/vai piemaksu pie dīkstāves pabalsta, un/vai dīkstāves palīdzības pabalstu, jo 2019.gada pēdējo divu ceturkšņu periodā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas deklarējusi mazāk nekā 20 euro mēnesī, bet persona “Y” varēs saņemt dīkstāves pabalstu un/vai piemaksu pie dīkstāves pabalsta, un/vai dīkstāves palīdzības pabalstu, jo mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmērs netiek vērtēts.

Izvērtējot MK noteikumos⁶⁶ veiktos grozījumus kritērijos, kuros gadījumos VID dīkstāves pabalstu nepiešķir, un periodu, uz kuru tiek attiecinātas veiktās izmaiņas, tika konstatēts, ka, grozot MK noteikumu Nr.165 kritērijus, to piemērošanu tika paredzēts attiecināt no dīkstāves perioda sākuma – 14.03.2020. Savukārt, grozot MK noteikumu Nr.179 kritērijus, kas attiecas uz pašnodarbinātām personām, vienā gadījumā – ar MK 28.04.2020. veiktajiem grozījumiem⁶⁷, to piemērošana netika paredzēta no dīkstāves perioda sākuma, bet gan iesniedzot iesniegumu par dīkstāves pabalsta

piešķiršanu par aprīļa mēnesi. Vienlaikus ar veiktajiem grozījumiem⁶⁸ MK noteikumos Nr.179 izmainītais kritērijs⁶⁹ bija labvēlīgāks salīdzinājumā ar MK noteikumos Nr.165 noteikto līdzvērtīgo kritēriju, jo, ja MK noteikumi Nr.165 paredz, ka dīkstāves pabalsts netiek piešķirts, *ja krīzes skartajam darba devējam iepriekšējo triju gadu laikā un iesnieguma izvērtēšanas brīdī nodokļu revīzijas (audita) vai datu atbilstības rezultātā ir noteiktas valsts budžetā papildus iemaksājamās summas vai samazināts nepamatoti palielinātā no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs, tai skaitā nokavējuma naudas un soda naudas, kuru kopējā summa pārsniedz trīs procentus no darba devēja attiecīgā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), bet izvērtēšanas brīdī – trīs procentus no darba devēja iepriekšējā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), tad MK noteikumi Nr.179 paredz, ka dīkstāves pabalstu nepiešķir, ja pēdējā gada laikā nodokļu revīzijas (audita) un datu atbilstības izvērtēšanas rezultātā papildus noteiktie maksājumi pašnodarbinātajam pārsniedz 1500 euro. Līdz ar to MK noteikumos⁷⁰ netika nodrošināta vienota pieeja attiecībā uz termiņu, uz kuru attiecināta veikto grozījumu kritērijs, kuros gadījumos VID nepiešķir dīkstāves pabalstu, kā arī līdzvērtīgi nosacījumi starp MK noteikumu Nr.165 un MK noteikumu Nr.179 prasībām.*

Citi dīkstāves pabalsta piešķiršanas nosacījumi

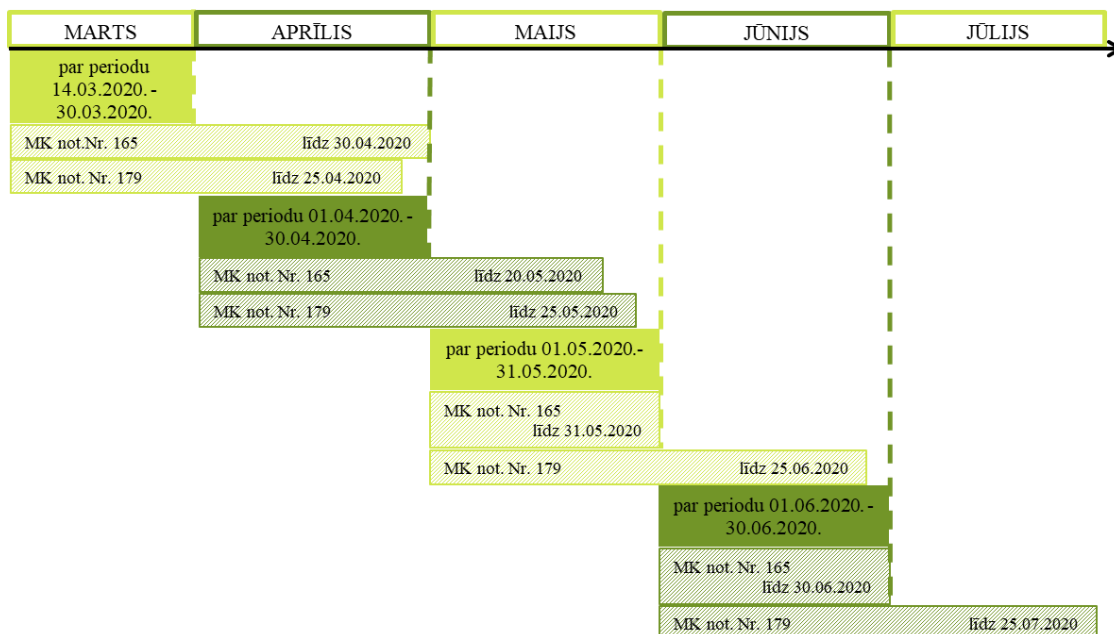
Gan MK noteikumi Nr.165, gan MK noteikumi Nr.179 bez iepriekš minētajiem kritērijiem paredz arī citus nosacījumus, kādos gadījumos darba devējam / pašnodarbinātai personai nepienākas dīkstāves pabalsts vai kuriem iestājoties tas būtu jāatmaksā.

MK noteikumi Nr.165 paredz⁷¹, ka pabalsts atmaksājams, *ja krīzes skartais darba devējs dīkstāves pabalsta izmaksas laikā palielina strādājošo skaitu, salīdzinot ar strādājošo skaitu, kāds bija dīkstāves sākuma brīdī, vai pārtrauc dīkstāvi sakarā ar darbības atjaunošanu*.

MK noteikumi Nr.179 paredz⁷², ka dīkstāves pabalsts atmaksājams, *ja pašnodarbinātā persona dīkstāves pabalsta izmaksas laikā pārtrauc dīkstāvi un gūst ienākumus no saimnieciskās darbības*.

Iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanas termiņi

MK noteikumi⁷³ nosaka termiņu iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanai. Veicot grozījumus MK noteikumos Nr.165, šie termiņi vairākkārtīgi tika mainīti un precizēti. Ja sākotnēji iesniegšanas termiņš par kārtējo kalendāro mēnesi bija nākamā mēneša 25.datums⁷⁴, tad vēlāk tika noteikts nākamā mēneša 30.datums⁷⁵, bet atbilstoši piektajiem (pēdējiem) grozījumiem⁷⁶ MK noteikumos Nr.165 dīkstāves pabalsta iesnieguma iesniegšanas termiņi par kalendāro mēnesi bija tajā pašā kalendārajā mēnesī. Savukārt pašnodarbinātām personām MK noteikumos Nr.179 iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu termiņš par kārtējo kalendāro mēnesi visā dīkstāves periodā tika saglabāts nākamā mēneša 25.datums⁷⁷ (skatīt 3.attēlu).

3.attēls. Iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniegšanas termiņi atbilstoši MK noteikumiem Nr.165 un MK noteikumiem Nr.179

Nosakot iesnieguma par maija un jūnija mēnesi termiņu nevis nākamajā, bet kārtējā mēnesī, darba devējiem, ja tie neatradās pilnīgā dīkstāvē, iesniegumā nācās norādīt kārtējā mēneša prognozēto apgrozījumu, ar kuru tika salīdzināts ieņēmumu samazinājums salīdzinājumā ar 2019.gadu. Tā kā darba devēju prognozēto apgrozījumu VID nevar apšaubīt, VID dīkstāves pabalstu varēja izmaksāt arī tādiem darba devējiem, kuriem faktiskais apgrozījums dīkstāves periodā tomēr nesamazinājās līdz MK noteikumos Nr.165 noteiktajiem procentiem⁷⁸, bet iesnieguma iesniegšanas brīdī tas nebija zināms. Lai arī šādos gadījumos darba devēja pienākums ir atmaksāt budžetā nepamatoti pieprasīto pabalstu, tomēr, ja darba devējs to nav izdarījis, VID ir jāiegulda vairāk resursu dīkstāves pabalsta atgūšanai, nekā tas būtu bijis, ja VID iesniegums par dīkstāves pabalsta iesniegšanu par kārtējo mēnesi būtu jāiesniedz nākamajā mēnesī, kad pabalsta pieprasītājam jau zināma faktiskā situācija un arī VID rīcībā jau ir vairāk informācijas par darba devēja saimniecisko darbību, ņemot vērā darba devēja iesniegtās nodokļu atskaites par iepriekšējo mēnesi, un tādējādi jau sākotnēji bija iespējams izvairīties no nepamatota pabalsta piešķiršanas.

Dīkstāves pabalsta apmērs

Dīkstāves pabalsta apmērs darba ņēmējiem noteikts⁷⁹ 75% apmērā no mēneša vidējās bruto samaksas par iepriekšējo sešu mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas vai atbilstoši par darbinieku faktiski deklarētajiem datiem iepriekšējos sešos mēnešos, bet mikrouzņēmuma darbiniekam – 50% apmērā no mēneša vidējās bruto darba samaksas mikrouzņēmumā par 2019.gada trešo un ceturto ceturksni, bet ne vairāk kā 700 euro mēnesī.

Dīkstāves pabalsts pašnodarbinātai personai vispārējā nodokļu režīmā noteikts⁸⁰ 75% apmērā no attiecīgās personas vidējā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta apmēra pēdējos divos 2019.gada ceturkšņos un mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem – 50% apmērā no mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja mēneša vidējiem ieņēmumiem no saimnieciskās darbības par pēdējiem 2019.gada ceturkšņiem, bet ne vairāk kā 700 euro mēnesī.

Dīkstāves pabalstu aprēķina un izmaksā proporcionāli kalendārajām dienām, kurās darbinieks vai pašnodarbināta persona atrodas dīkstāvē⁸¹. Ierobežojums ne vairāk kā 700 euro mēnesī attiecas uz kalendārā mēneša periodu neatkarīgi no dīkstāves dienu skaita. Tas nozīmē, ka dīkstāves pabalsta

maksimālo summu varēja saņemt arī par nepilnu dīkstāves mēnesi. Tā par 18 dienām martā maksimālo dīkstāves pabalstu (700 *euro*) saņēma 807 personas. Savukārt aprīlī, maijā, jūnijā lielāku algu saņēmējiem maksimālais dīkstāves pabalsts varēja tikt izmaksāts gan par dīkstāvi visa mēneša garumā, gan par īsāku periodu.

Piemēram:

Persona “X” nodarbināta pie darba devēja uz pilnu slodzi, darba ņēmēja noteiktā mēneša vidējā bruto darba samaksa par iepriekšējo sešu mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas ir 2000 *euro*.

Persona “Y” nodarbināta pie darba devēja uz pilnu slodzi, darba ņēmēja noteiktā mēneša vidējā bruto darba samaksa par iepriekšējo sešu mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas ir 2000 *euro*.

Persona “X” bija dīkstāvē no 01.04.2020. līdz 30.04.2020. (30 dienas) un saņem dīkstāves pabalstu par aprīli 700 *euro* apmērā.

Persona “Y” bija dīkstāvē no 14.04.2020. līdz 30.04.2020. (17 dienas) un saņem dīkstāves pabalstu par aprīli 700 *euro* apmērā.

Revidentu vērtējumā, nav radīti līdzvērtīgi apstākļi dīkstāves pabalsta saņemšanai tiem darbiniekiem, kuri nodarbināti pie vairākiem krīzes skartajiem darba devējiem, atšķirībā no tiem, kuri strādā pie viena darba devēja.

MK noteikumi⁸² paredz, ka, ja darbinieks nodarbināts pie vairākiem krīzes skartajiem darba devējiem, dīkstāves pabalstu piešķir tikai pie viena no darba devējiem – pie tā, kuram iesniegta nodokļu grāmatiņa, vai pie tā, kurš pirmais ir iesniedzis iesniegumu.

Šāds nosacījums MK noteikumos⁸³ rada nevienlīdzīgu attieksmi pret tiem darba ņēmējiem, kuri strādā nepilnu darba slodzi pie vairākiem darba devējiem, kurus skārusi Covid-19 krīze, jo darbinieks, kurš ir sadalījis pilnu darba slodzi pie vairākiem darba devējiem un iemaksājis valsts budžetā līdzvērtīgu nodokļu apmēru kā darbinieks, kurš nodarbināts pie viena darba devēja, var saņemt ievērojami mazāku dīkstāves pabalstu.

Piemēram:

Persona “X” nodarbināta pie trim darba devējiem uz 0,33 lielu slodzi, pie katra darba devēja noteiktā mēneša vidējā bruto darba samaksa par iepriekšējo sešu mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas ir 300 *euro*, kopējā bruto vidējā mēneša darba samaksa ir 900 *euro*.

Persona “Y” nodarbināta pie viena darba devēja uz pilnu slodzi, pie darba devēja noteiktā bruto darba samaksa par iepriekšējo sešu mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas ir 900 *euro*.

Abos gadījumos ar nosacījumu, ka abām personām veiktās nodokļu iemaksas valsts budžetā ir līdzvērtīgas, persona “X” varēs saņemt dīkstāves pabalstu 225 *euro* apmērā, bet persona “Y” – dīkstāves pabalstu 675 *euro* apmērā.

Turklāt, ja persona ir nodarbināta pie darba devēja uz nepilnu darba laiku un vienlaicīgi tā ir reģistrēta kā pašnodarbināta persona, iestājoties dīkstāvei abās ieņēmumu gūšanas vietās, MK noteikumi Nr.165⁸⁴ pieļāva situāciju, ka tajos gadījumos, kad pašnodarbināta persona iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu bija iesniegusi, pirms VID no darba devēja puses bija iesniegts iesniegums par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, tā par vienādu dīkstāves periodu varēja saņemt gan dīkstāves pabalstu kā pašnodarbināta persona, gan dīkstāves pabalstu kā darba ņēmējs, ja ieņēmumi no saimnieciskās darbības nepārsniedza 430 *euro* mēnesī.

Arī šis gadījums pieļauj nevienlīdzīgu attieksmi pret darba ņēmējiem un to veiktajām nodokļu iemaksām valsts budžetā, jo, ja persona gūst ieņēmumus un veic nodokļu iemaksas valsts budžetā kā pašnodarbināta persona un kā darba ņēmējs, tā var saņemt lielāku dīkstāves pabalsta apmēru nekā persona, kur veic tādu pašu nodokļu iemaksu apmēru valsts budžetā, strādājot pie diviem darba devējiem.

Piemēram:

Persona "X" darbojas kā pašnodarbinātais un uzkopj biroja telpas, ienākums vidēji 300 *euro* mēnesī, vienlaikus uz 0,7 lielu darba slodzi ir nodarbināta pie darba devēja par 430 *euro* mēnesī. Ja persona iesniedz iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu ir iesniedzis pirms darba devējs ir iesniedzis iesniegumu par dīkstāves pabalstu, tad tā par vienu un to pašu dīkstāves periodu var saņemt dīkstāves pabalstu gan kā pašnodarbinātais, gan kā darba ņēmējs.

Persona "Y" nodarbināta pie viena darba devēja uz 0,3 lielu darba slodzi, kur uzkopj biroja telpas ar noteikto bruto darba samaksu 300 *euro* mēnesī un vienlaikus ir nodarbināta pie cita krīzes skartā darba devēja uz 0,7 lielu darba slodzi par bruto darba algu 430 *euro* mēnesī. Persona par vienu un to pašu dīkstāves periodu var saņemt dīkstāves pabalstu tikai pie viena no darba devējiem.

Abos gadījumos pie nosacījuma, ka veiktās nodokļu iemaksas valsts budžetā ir līdzvērtīgas, persona "X" mēnesī varēs saņemt dīkstāves pabalstu 547,50 *euro* apmērā, bet persona "Y" – dīkstāves pabalstu 322,50 *euro* apmērā.

Vai finansējums dīkstāves pabalsta izmaksai ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim?

VID kopumā ir nodrošinājis dīkstāves pabalsta izmaksu atbilstoši dīkstāves pabalsta piešķiršanas mērķim un ievērojot MK noteikumos noteiktos nosacījumus, tomēr tika konstatēts, ka sākotnēji nepietiekamas iekšējās kontroles dēļ 41 gadījumā dīkstāves pabalsta izmaksā pieļautas kļūdas, izmaksājot dīkstāves pabalstu par 11 229 *euro* lielākā apmērā, nekā to paredz noteiktie kritēriji. Līdz 01.10.2020. kļūdaini izmaksātais dīkstāves pabalsts 18 gadījumos par kopējo summu 4056 *euro* ir atmaksāts Valsts ieņēmumu dienestam.

Beidzoties dīkstāves pabalsta izmaksai, VID ir uzsācis darbības tā dīkstāves pabalsta atgūšanai, kas ticis pieprasīts vai saņemts nepamatoti, bet tā piedziņas procesi vēl tiks uzsākti. Līdz ar to Valsts kontrole neizdara secinājumus par dīkstāves pabalsta piedziņas procesu.

MK noteikumi Nr.165 un MK noteikumi Nr.179 paredz, ka VID pieprasīto dīkstāves pabalstu par vienu kalendāro mēnesi izmaksā piecu darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas, pārskaitot pabalstu uz iesniegumā norādīto darbinieka / pašnodarbinātas personas kontu⁸⁵.

Dīkstāves pabalstu aprēķināšana sākotnēji jeb līdz 16.04.2020. tika veikta manuāli, atbildīgajam inspektoram veicot pabalsta aprēķināšanu, izmantojot NIS datus. Automatizēts pabalsta aprēķins tika ieviests, izveidojot attiecīgu DNS pārskatu par informāciju dīkstāves pabalsta aprēķināšanai.

Dīkstāves pabalsta piešķiršana un izmaksa

Lai gūtu pārliecību, ka dīkstāves pabalsts ir piešķirts un izmaksāts, ievērojot MK noteikumu prasības⁸⁶, revīzijā tika veikta gan VID datu par dīkstāves pabalstiem analīze, gan detalizētās darījumu pārbaudes.

Izmantojot datu analīzi, tika pārbaudīts: (1) vai vienai un tai pašai personai par vienu un to pašu periodu netiek izmaksāts pabalsts gan kā darba ņēmējam, gan kā pašnodarbinātai personai; (2) vai vienai personai izmaksātais dīkstāves pabalsts nepārsniedz 700 *euro* mēnesī; (3) vai par vienu un to pašu periodu personai nav piešķirts un izmaksāts pabalsts vairākas reizes; (4) vai pabalsts izmaksāts piecu darba dienu laikā pēc iesnieguma iesniegšanas.

Veicot datu analīzi, kopumā tika konstatēts 41 gadījums, kad dīkstāves pabalsta izmaksā pieļautas kļūdas, izmaksājot dīkstāves pabalstu par 11 229 *euro* lielākā apmērā (0,02% no izmaksātā dīkstāves pabalsta līdz 14.08.2020.), nekā to paredz noteiktie kritēriji. Kļūdas konstatētas, identificējot gadījumus, kad vienai personai divas reizes ir izmaksāts dīkstāves pabalsts par vienu un to pašu dīkstāves periodu, kā arī gadījumus, kad vienā mēnesī personai izmaksātais dīkstāves pabalsts pārsniedz 700 *euro*. Arī VID bija atklājis minētās kļūdas.

Revīzijā izvērtējot iepriekš minēto 41 gadījumu, konstatēts, ka šajos gadījumos VID sākotnēji nebija nodrošinājis pietiekamus iekšējās kontroles pasākumus, lai savlaicīgi (pirms dīkstāves pabalsta izmaksas) identificētu neatbilstības.

Atbilstoši revīzijas laikā VID sniegtajai informācijai⁸⁷ 18 gadījumos VID, veicot darbības dīkstāves pabalsta atgūšanai, ir panācis, ka nepamatoti izmaksāto dīkstāves pabalstu par kopējo summu 4056 *euro* darba devējs / pašnodarbināta persona ir atmaksājusi budžetā, bet 23 gadījumos par kopējo summu 7173 *euro* VID ir uzsācis darbības dīkstāves pabalsta atgūšanai. Jāatzīmē, ka 23 kļūdaino izmaksu gadījumi ir saistīti ar dīkstāves pabalsta izmaksu viena darba devēja darba ņēmējiem. Atbilstoši VID skaidrojumam⁸⁸, izskatot darba devēja iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, atbildīgais VID darbinieks nebija pārliecinājies, vai darba devējs jau vienu reizi nebija iesniedzis iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu konkrētiem darba ņēmējiem. Saistībā ar iespējamo pārkāpumu VID ir pieņēmis lēmumu⁸⁹ ierosināt disciplinārlietu.

Lai pēc datu analīzes varētu konstatēt un pārbaudīt, vai VID nodrošinājis dīkstāves pabalsta izmaksu MK noteikumos⁹⁰ noteiktajā termiņā – piecu darba dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas –, pārbaudei tika atlasītas tikai tās izmaksas, kas balstās uz iesniegumu par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, kuri vienu reizi dīkstāves mēnesī un no viena darba devēja / pašnodarbinātas personas tika iesniegti VID, aptverot 91% iesniegumu iesniedzēju un 75% no apstiprinātās summas (40 081 382 *euro*) dīkstāves pabalsta izmaksai. Pēc datu analīzes tika gūta pārliecība, ka vismaz 95% gadījumu VID ir nodrošinājis dīkstāves pabalsta izmaksu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā – piecu darba dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas.

Izmantojot detalizētās darījumu pārbaudes, ar statistiskās izlases palīdzību tika atlasītas un pārbaudītas 69 dīkstāves pabalsta izmaksas, tajā skaitā 58 par piešķirto dīkstāves pabalstu atbilstoši MK noteikumiem Nr.165 un 11 izmaksas – par piešķirto dīkstāves pabalstu atbilstoši MK noteikumiem Nr.179.

Veicot 69 detalizētās darījumu pārbaudes, revidenti kopumā guva pārliecību, ka iesniegumu izskatīšanas brīdī pabalsta saņēmēji bija tiesīgi saņemt dīkstāves pabalstu un tas aprēķināts atbilstoši MK noteikumu⁹¹ prasībām. Trijos gadījumos no 69 konstatēts, ka VID darba ņēmējiem dīkstāves pabalstu ir izmaksājis vēlāk (septiņās, astoņās un 12 darba dienās) par piecām darba dienām pēc iesnieguma saņemšanas, tādējādi neizpildot MK noteikumos Nr.165 paredzēto⁹².

Atbilstoši VID sniegtajiem skaidrojumiem⁹³:

*dīkstāves pabalsta izmaksa var būt veikta ilgāk nekā piecās darba dienās gadījumos, ja krīzes skartajam darba devējam iesnieguma iesniegšanas dienā ir bijis nodokļu parāds, kas pārsniedz pieļaujamo sliekšni (1000 *euro*) vai pārsniedz sliekšni un vienlaicīgi ir arī nodokļu pārmaxsa. Šādos gadījumos iesnieguma izskatītājs nosūtīja kritērija izvērtēšanu VID struktūrvienībai, kas nodarbojas ar nodokļu parādu atgūšanu, lai tā izvērtētu parādu un*

sniegtu atbildi par to, vai ir vai arī nav pieņemts lēmums par samaksas termiņa pagarināšanu vai arī kā būtu vērtējama kritērija izpilde. Tajos gadījumos, kad iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu iesniedzējs nebija lūdzis nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu un nodokļu parāds bija vienīgais kritērijs, kas liedza VID lemt par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, VID, rīkojoties pretimnākoši un ievērojot labas pārvaldības principu, sazinājās ar darba devēju, lai tas atbilstoši MK noteikumu Nr.165 prasībām⁹⁴ izskatītu iespēju vienoties par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu. Ārkārtējās situācijas laikā nodokļu maksātāji atbilstoši MK noteikumiem Nr.165 iesniedza gan iesniegumus par nokavēto nodokļu maksājumu samaksas termiņu pagarināšanu, gan iesniegumus par dīkstāves pabalsta piešķiršanu.

Pārbaudēs konstatēts, ka vienā gadījumā novēlota dīkstāves pabalsta izmaksa nav skaidrojama ar nodokļu samaksas termiņa pagarinājuma slēgšanu. Gadījumā, kad pabalsts tika izmaksāts 12.dienā, konstatēts, ka VID dīkstāves pabalsta aprēķinu un datu importu NIS veicis 04.06.2020. (ievērojot piecu dienu termiņu), bet statuss importētajam failam tika nomainīts tikai 12.06.2020. Saskaņā ar VID sniegto skaidrojumu⁹⁵ atbildīgais inspektors, kurš veica datu importu NIS, nebija veicis manuālu darbību – NIS ieliekot atzīmi “Sagatavošana pabeigta”. Vienlaikus VID skaidroja⁹⁶, ka regulāri tika sekots līdzi korektai un savlaicīgai dīkstāves pabalsta aprēķina statusa nomainībai NIS, taču nevarēja sniegt informāciju, cik bija tādu gadījumu, kad pēc iekšējās kontroles veikšanas, bija jāmaina dīkstāves pabalsta aprēķina statuss. Saskaņā ar VID sniegto informāciju⁹⁷ atbilstoši pēdējai veiktajai iekšējai kontrolei pēc pēdējā dīkstāves pabalsta iesnieguma izskatīšanas visiem dīkstāves pabalsta aprēķiniem NIS bija korekti dīkstāves pabalsta aprēķina statusi.

Attiecībā uz atlikušajiem diviem gadījumiem, kad kavēta dīkstāves pabalsta izmaksa, konstatēts, ka ir noslēgts nodokļu samaksas termiņa pagarinājums, tajā skaitā vienā gadījumā konstatēts, ka darba devējs pieprasījis nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu pēc iesnieguma par dīkstāves pabalsta iesniegšanas. Otrs gadījums, kad iesniegums par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu tika iesniegts pēc iesnieguma par dīkstāves pabalsta piešķiršanu saņemšanas, konstatēts arī tad, kad dīkstāves pabalsts tika izmaksāts noteiktajā termiņā. Līdz ar to VID, izrādot pretimnākšanu darba devējiem, un harmonizējot Nodokļu kontroles pārvaldes un Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes procesus (termiņa pagarinājumu piešķiršana un iesniegumu izskatīšana par dīkstāves pabalsta piešķiršanu), lai ievērotu termiņus un mazinātu formālu atteikumu skaitu, piešķir dīkstāves pabalstu arī tādiem darba devējiem, kuriem iesnieguma par dīkstāves pabalstu iesniegšanas dienā ir bijis nodokļu parāds, kas lielāks par 1000 euro, un nav bijis piešķirts samaksas termiņa pagarinājums, neizpildot MK noteikumos Nr.165 noteikto⁹⁸. Šajos gadījumos lēmumi par dīkstāves pabalsta piešķiršanu pieņemti, ja laikā līdz lēmuma pieņemšanai ir ticis piešķirts nodokļu samaksas termiņa pagarinājums vai par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu piešķiršanu atbildīgās amatpersonas ir apstiprinājušas, ka tāds tiks piešķirts.

Veicot detalizētās pārbaudes, konstatēts, ka VID, vērtējot darba devēja ieņēmumu no saimnieciskās darbības samazinājuma procentu atbilstību vai iepriekšējo sešu mēnešu periodā pirms ārkārtējās situācijas aprēķināto nodokļu summu, piemērojis aprēķina noapaļošanu līdz pilniem procentiem vai euro par labu krīzes skartajiem darba devējiem.

Dīkstāves pabalsta atteikumi

Kā jau iepriekš norādīts, no 36 322 iesniegumiem par dīkstāves pabalsta piešķiršanu 9048 gadījumos jeb 25% gadījumu tika atteikts izmaksāt dīkstāves pabalstu. 69% atteikumu veido dīkstāves pabalsta atteikumi darba devējiem, 31% – atteikumi pašnodarbinātām personām. Biežākos pabalsta atteikuma kritērijus⁹⁹ skatīt 4.tabulā.

4.tabula

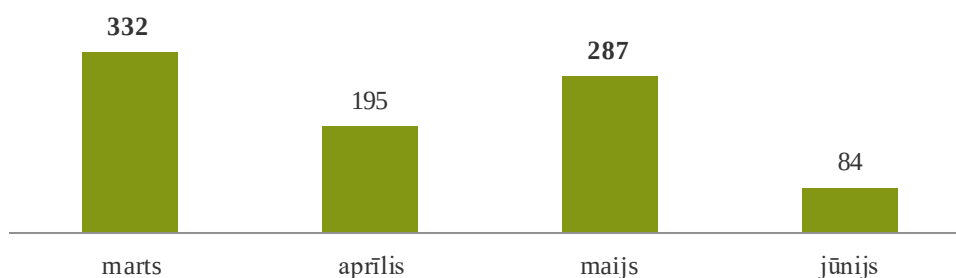
Biežākie dīkstāves pabalsta atteikuma kritēriji

Darba devējiem		Pašnodarbinātām personām	
Vidēji mēnesī aprēķinātie nodokļi mazāk nekā 200 euro	53%	Vidēji mēnesī deklarētas VSAOI mazāk nekā 20 euro	62%
Ieņēmumi no saimnieciskās darbības nav samazinājušies salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu	22%	Ieņēmumi no nepilna darba laika nodarbinātības lielāki nekā valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga	13%
Nodokļu parāds lielāks par 1000 euro	19%	Nodarbināts pie cita darba devēja pilnu darba laiku	11%
Nav iesniegtas visas nodokļu deklarācijas	3%	Nodarbināts valsts un pašvaldības budžeta iestādēs	6%
Citi	3%	Ir darba devējs Darba likuma izpratnē	3%
		Citi	5%

VID pieņemtos lēmumus par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu atbilstoši likumam¹⁰⁰ var apstrīdēt un pārsūdzēt administratīvā akta adresāts Administratīvā procesa noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši VID apkopotajai informācijai¹⁰¹ 03.10.2020., kad VID vajadzēja būt izskatītiem un pieņemtiem visiem lēmumiem par iesniegtajām sūdzībām par dīkstāves pabalstu:

- ❖ kopumā saņemtas 898 sūdzības, no kurām visvairāk iesniegtas par to dīkstāves periodu, uz kuru attiecas veiktās izmaiņas normatīvajos aktos¹⁰² dīkstāves pabalsta piešķiršanā. Skatīt 4.attēlu par saņemto sūdzību īpatsvaru dīkstāves perioda mēnešu griezumā;

4. attēls. Iesniegto sūdzību skaits dīkstāves perioda mēnešu griezumā

- ❖ izskatot sūdzības, gandrīz pusē jeb 49% gadījumu pieņemts lēmums atstāt negrozītu iepriekš pieņemto VID lēmumu, bet 30% gadījumu tika pieņemts lēmums atcelt (pilnībā vai daļā) iepriekšējo VID lēmumu un piešķirt dīkstāves pabalstu, 3% gadījumu pieņemts jauns lēmums pēc normatīvo aktu grozījumiem. 11% gadījumu sūdzības iesniedzējam ir nosūtīta vēstule, nevis pieņemts lēmums. Tas attiecas uz tādiem gadījumiem kā, piemēram: (1) sūdzības iesniedzējs VID ir iesniedzis atkārtotu iesniegumu (par apstrīdēto periodu), kas ir izskatīts un pabalsts ir piešķirts; (2) sūdzības iesniedzējs ir iesniedzis atkārtotu sūdzību. Pārsūdzību rezultātus detalizēti skatīt 5.tabulā.

5.tabula

Sūdzību izskatīšanas rezultāti

	Pieņemto lēmumu veidi						VID struktūrvienība, kas pieņēma sākotnējo lēmumu, izdevusi jaunu lēmumu pēc normatīvo aktu grozījumiem	Sagatavotās vēstules	Kopā
	atstāti negrozīti iepriekš pieņemtie lēmumi	atcelti, un piešķirts dīkstāves pabalsts	atcelti daļā, un piešķirts dīkstāves pabalsts	cita veida lēmums (neizskatīt pēc būtības utml.)	atcelti, un nav piešķirts dīkstāves pabalsts	atcelts iepriekš pieņemtais lēmums			
Skaitis	442	200	69	33	24	1	27	102	898
Īpatsvars	49%	22%	8%	4%	3%	0%	3%	11%	100%

Pēc to 10 pārsūdzību izvērtēšanas, kuru rezultātā tika pieņemts lēmums atcelt sākotnējo lēmumu un piešķirt dīkstāves pabalstu, revidentu ieskatā, tās var iedalīt trijās grupās: (1) cilvēciskās kļūdas vai normatīvo aktu interpretācija; (2) iesnieguma iesniedzēja papildus sniegtā informācija un precizētie dati; (3) normatīvo aktu grozījumi. Uz jautājumu, vai ir veikta šāda vai līdzīga visu pārsūdzību klasifikācija un analīze, VID sniedza šādu atbildi¹⁰³:

īpaša analīze par atceltajiem vai daļā atceltajiem lēmumiem, saistībā ar kuriem darba ņēmējiem pārsūdzības rezultātā tika piešķirts dīkstāves pabalsts, netika veikta. Šī bija ārkārtas situācija, kad uz notikumiem vajadzēja reaģēt darba procesā nekavējoties. Kā operatīvākais un lietderīgākais rezultātu analīzes veids bija rezultātu apspriešana, viedokļu uzklaušana. Lai neatkārtotos kļūdas un atšķirīgā interpretācija, katrs strīdīgais gadījums tika izdiskutēts ar sākotnējā lēmuma sagatavotājiem un pārējām VID iesaistītajām kompetentajām struktūrvienībām.

- ❖ kopumā 271 pārsūdzības rezultātā jeb 30% no iesniegtajām sūdzībām papildus izmaksāts dīkstāves pabalsts 217 386 euro apmērā jeb 0,4% no dīkstāves pabalstā kopumā izmaksātās summas;
- ❖ deviņos gadījumos VID ģenerāldirektors pieņemtais lēmums pārsūdzēts tiesā, no tiem seši lēmumi saistībā ar atteikumiem piešķirt pabalstu, bet trīs – saistībā ar lēmumiem, ar kuriem atstāti bez izskatīšanas iesniegumi par pabalsta piešķiršanu. Provizorisks pārsūdzību kopējā vērtība ir 304 500 euro.

VID savā mājaslapā nav publicējis informāciju par iesniegto sūdzību skaitu un to izskatīšanas rezultātiem.

9048 atteikto iesniegumu gadījumā par 898 atteikumiem piešķirt dīkstāves pabalstu tika saņemtas sūdzības, tātad vidēji devītā daļa atteikumu tika pārsūdzēti, bet no tiem trešdaļa gadījumu atcelts vai mainīts (pilnībā vai daļēji) lēmums par labu iesnieguma iesniedzējam.

Par riska analīzi un dīkstāves pabalsta piedziņu

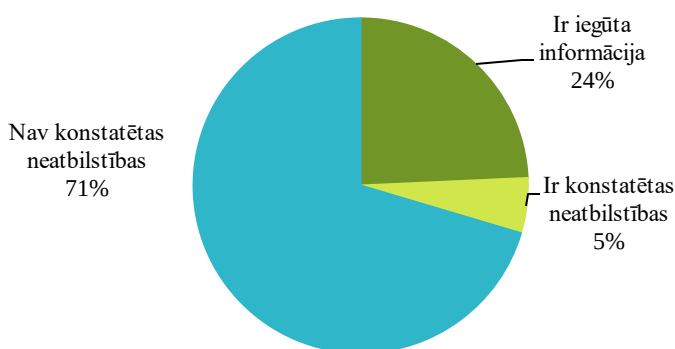
Normatīvie akti¹⁰⁴ paredz:

ja dīkstāves pabalsts pieprasīts vai saņemts nepamatoti vai krīzes skartais darba devējs dīkstāves pabalsta izmaksas laikā palielina strādājošo skaitu, salīdzinot ar strādājošo skaitu, kāds bijis dīkstāves sākuma brīdī, vai pārtrauc dīkstāvi sakarā ar darbības atjaunošanu (pašnodarbinātā persona dīkstāves pabalsta izmaksas laikā pārtrauc dīkstāvi un gūst ienākumus no saimnieciskās

darbības), krīzes skartais darba devējs vai pašnodarbinātā persona labprātīgi atmaksā dīkstāves pabalstu vai VID to piedzen, piemērojot likuma “Par nodokļiem un nodevām” noteikumus.

VID pabalsta piedziņas procesu plānoja uzsākt pēc dīkstāves perioda beigām un dīkstāves pabalsta izmaksas, izstrādājot iekšējo procesa reglamentāciju un dokumentāciju, līdz tam nodrošinot dīkstāves pabalsta monitoringu¹⁰⁵:

- ❖ izvērtējot darba devējus (uzņēmumus), kuru darbiniekiem iepriekšējā mēnesī ir izmaksāts dīkstāves pabalsts, un atlasot riskantākos apsekošanas veikšanai (apsekošana veikta līdz 03.07.2020.), tādējādi iegūstot informāciju, kas tiek izmantota, vērtējot nākamās darba devēja iesniegumus par dīkstāves pabalsta piešķiršanu, kā arī iegūstot citu VID interesējošo informāciju, kas tieši neattiecas uz dīkstāves pabalstiem – vai uzņēmums atrodas juridiskajā adresē, vai ar darbiniekiem ir noslēgti darba līgumi u.tml. Saskaņā ar VID sniegto informāciju¹⁰⁶ kopumā tika veikta 2051 apsekošana, no tām 1444 gadījumos jeb 71% netika konstatētas neatbilstības, 498 gadījumos jeb 24% tika konstatētas neatbilstības, kas neattiecas uz dīkstāves pabalsta saņemšanu, savukārt 109 gadījumos jeb 5% tika konstatētas neatbilstības, kas attiecas uz dīkstāves pabalsta nepamatotu saņemšanu (skatīt 5.attēlu);

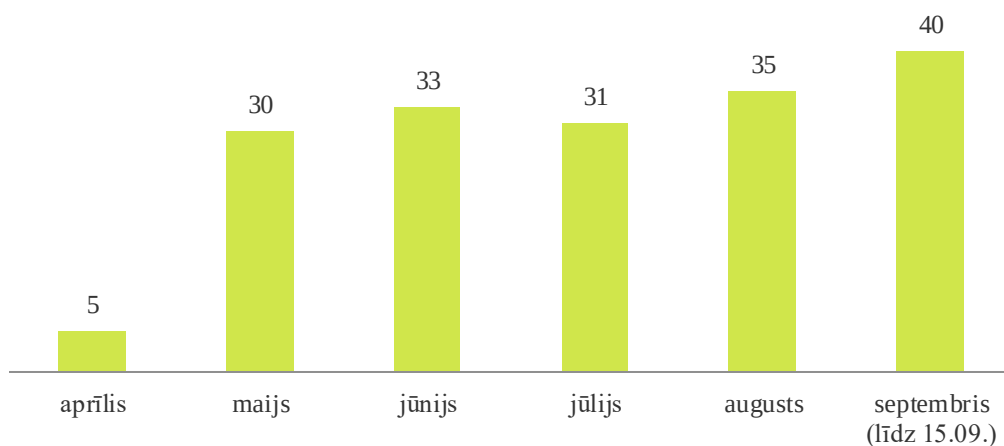

5.attēls. Dīkstāves pabalsta saņēmēju apsekošanas rezultāti

- ❖ iegūstot informāciju (izveidots pārskats DNS, kas tiek sagatavots reizi mēnesī) par darba devējiem un pašnodarbinātajām personām, kuri ir saņēmuši dīkstāves pabalstu, bet čeku loterijas ietvaros ir saņemta informācija par šo darba devēju un pašnodarbināto personu izsniegtajiem čekiem. Izvērtējot informāciju, tiek lemts par nepieciešamību veikt kontroles procedūras;
- ❖ iegūstot informāciju (izveidots pārskats DNS, kas tiek sagatavots reizi mēnesī) par darba devējiem, kuri jaunus darbiniekus ir pieņēmuši tieši dīkstāves iesniegumā norādītajā dīkstāves periodā. Izvērtējot informāciju, darba devējiem tiek lūgts atmaksāt labprātīgi izmaksāto dīkstāves pabalstu;
- ❖ iegūstot informāciju (izveidots pārskats DNS, kas satur uz pārskata atjaunošanas datumu aktuālo informāciju) par darba devējiem, kuru darbiniekiem tika izmaksāts dīkstāves pabalsts un kuri mēneša laikā pēc dīkstāves iesnieguma datuma ir pārtraukuši darba attiecības;
- ❖ iegūstot informāciju (izveidots pārskats DNS, kas tiek atjaunots pēc konkrēta perioda beigām) par nodokļu maksātājiem, kuriem izvēlētajā mēnesī iesniegumā par dīkstāves piešķiršanu uzrādītais apgrozījums ir lielāks par PVN deklarācijā deklarēto kopējo darījumu vērtību. Izvērtējot informāciju, uzņēmumiem tiek lūgts labprātīgi atmaksāt izmaksāto dīkstāves pabalstu;

- ❖ iegūstot informāciju (izveidots pārskats DNS, kas satur uz pārskata atjaunošanas datumu aktuālo informāciju) par pašnodarbinātajām personām, individuālajiem komersantiem, mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem un autoratlīdzības saņēmējiem, kuriem faktiskās darbības rezultāti ir atšķirīgi no MK noteikumos izvirzītajiem kritērijiem dīkstāves pabalsta saņemšanai.

Izvērtējot dīkstāves pabalsta monitoringa rezultātus, līdz 15.09.2020. VID bija nosūtījis 174 vēstules darba devējiem / pašnodarbinātām personām par dīkstāves pabalsta atmaksu¹⁰⁷. Skatīt 6.attēlu.

6.attēls. VID nosūtīto vēstulju skaits darba devējiem / pašnodarbinātām personām par dīkstāves pabalsta atmaksu laika periodā līdz 15.09.2020.

Beidzoties dīkstāves pabalsta izmaksai, VID ir uzsācis darbības dīkstāves pabalsta atgūšanai, kas ticis pieprasīts vai saņemts nepamatoti, bet tā piedziņas procesi vēl tiks uzsākti, līdz ar to revīzijas veikšanas laikā nebija pieejama informācija par piedzenamo dīkstāves pabalsta summu.

Vienlaikus VID ģenerāldirektore 08.09.2020. intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam “Rīta Panorāma” sabiedrību informēja¹⁰⁸, ka VID plāno lūgt atmaksāt dīkstāves pabalstu par apmēram 4000 darbinieku.

Revīzijas laikā VID tika lūgts sniegt detalizētāku informāciju par šo procesu. No VID tika saņemts¹⁰⁹ šāds skaidrojums:

“Lai noteiktu, vai konkrētajam darba devējam vai pašnodarbinātai personai dīkstāves pabalsts ir jāatmaksā un kādā apmērā, katrā konkrētā situācijā atbilstoši riska informācijai tiek veikta padziļināta analīze personai, kurai dīkstāves pabalsts piešķirts. Tās laikā tiek vērtēta informācija no darba devēju ziņojumiem par dīkstāves laikā atlaistajiem un pieņemtajiem darbiniekiem, Čeku loterijā iegūtā informācija, vai darba devējam ir bijis ieņēmumu samazinājums atbilstoši uzrādītajam, vai pašnodarbinātā persona dīkstāves pabalsta izmaksas laikā nav guvusi ienākumus no saimnieciskās darbības. Katrs gadījums tiek individuāli un manuāli analizēts, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju no nodokļu maksātāja.

Ir identificēti 728 darba devēji, kuri ātrāk nekā mēnesi pēc pabalsta pieprasīšanas ir izbeiguši darba attiecības ar 2657 darbiniekiem, un 969 pašnodarbinātās personas, kuras dīkstāves periodā ir saņēmušas ienākumus no saimnieciskās darbības vai tām konstatēti citi riski. Līdz 16.09.2020. dīkstāves pabalsts atmaksāts par 536 personām ar 570 maksājumiem 170 444 euro apmērā (200 darba devēju / pašnodarbināto personu iesnieguši 233 iesniegumus), no tiem:

- par 224 personām pēc VID aicinājuma veiktas 245 atmaksas 65 806 euro apmērā (85 darba devēju / pašnodarbinātās personas iesniegušas 107 iesniegumus);

- par 312 personām nodokļu maksātāji labprātīgi veica 325 atmaksas 104 638 euro apmērā (117 darba devēju / pašnodarbinātās personas iesniegušas 126 iesniegumus).

Saskaņā ar VID sniegto informāciju 41% dīkstāves pabalstu saņēmušo pašnodarbināto personu dīkstāves periodā ir saņēmušas ienākumus no saimnieciskās darbības. Savukārt VID identificēto darbinieku, kuri ātrāk nekā mēnesi pēc pabalsta pieprasīšanas ir izbeiguši darba attiecības, īpatsvars no pabalstu saņēmušo darba ņēmēju skaita veido 5%. VID turpina precizēt informāciju par nepieciešamo dīkstāves pabalsta atmaksu.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai konsolidētais 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Finanšu ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Finanšu ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revīzijas mērķis ietver pārbaūžu veikšanu par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu**, ko Valsts kontrole ir izvirzījusi par galveno revīzijas jautājumu 701.starptautiskā revīzijas standarta “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā” izpratnē.

Šajā starpziņojumā ir apkopota informācija par veiktajām pārbaudēm Finanšu ministrijā un tās padotības iestādē Valsts ieņēmumu dienestā par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai faktisko izlietojumu** – dīkstāves pabalsta izmaksai. Ņemot vērā, ka nepieciešamais finansējuma apmērs dīkstāves pabalsta izmaksai tika balstīts uz Ekonomikas ministrijas sagatavoto MK noteikumu Nr.152 anotācijā norādīto nepieciešamo finansējumu, tad revīzijas laikā tika pieprasīta informācija no Ekonomikas ministrijas par nepieciešamā finansējuma pamatotību.

Juridiskais pamatojums

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijas “Par Finanšu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ietvaros (Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-20./2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta c) apakšpunktu.

Revidentu atbildība

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, starpziņojuma sagatavošanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un pārbaudi plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka papildu piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījums ir pamatots un faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Finanšu ministrijas atbildība

Finanšu ministrija ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai – dīkstāves pabalsta izmaksai – faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Revīzijas apjoms

Revīzijas gaitā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par laika posmā no 14.03.2020. līdz 14.08.2020. papildus 54 076 431 *euro* apmērā piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai – dīkstāves pabalsta izmaksai – pieprasījuma pamatotību un faktiskā izlietojuma atbilstību piešķiruma mērķim.

Lai gūtu pilnīgu priekšstatu par vērtējamo jautājumu, informācija analizēta ārpus minētā laika posma (piemēram, sūdzību par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu izvērtēšana, darbības dīkstāves pabalsta atgūšanai un dīkstāves pabalsta piedziņa).

Valsts kontrole vērš uzmanību, ka revīzijā nav pārbaudīts, vai VID ir pamatoti pieņēmis lēmumus par atteikumu piešķirt dīkstāves pabalstu.

Šajā starpziņojumā norādītā informācija par galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums – apkopotā veidā tiks iekļauta arī Valsts kontroles ziņojumā un atzinumā par Finanšu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību, kā arī tiks izmantota finanšu revīzijā par “Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem”.

Sektora vadītāja

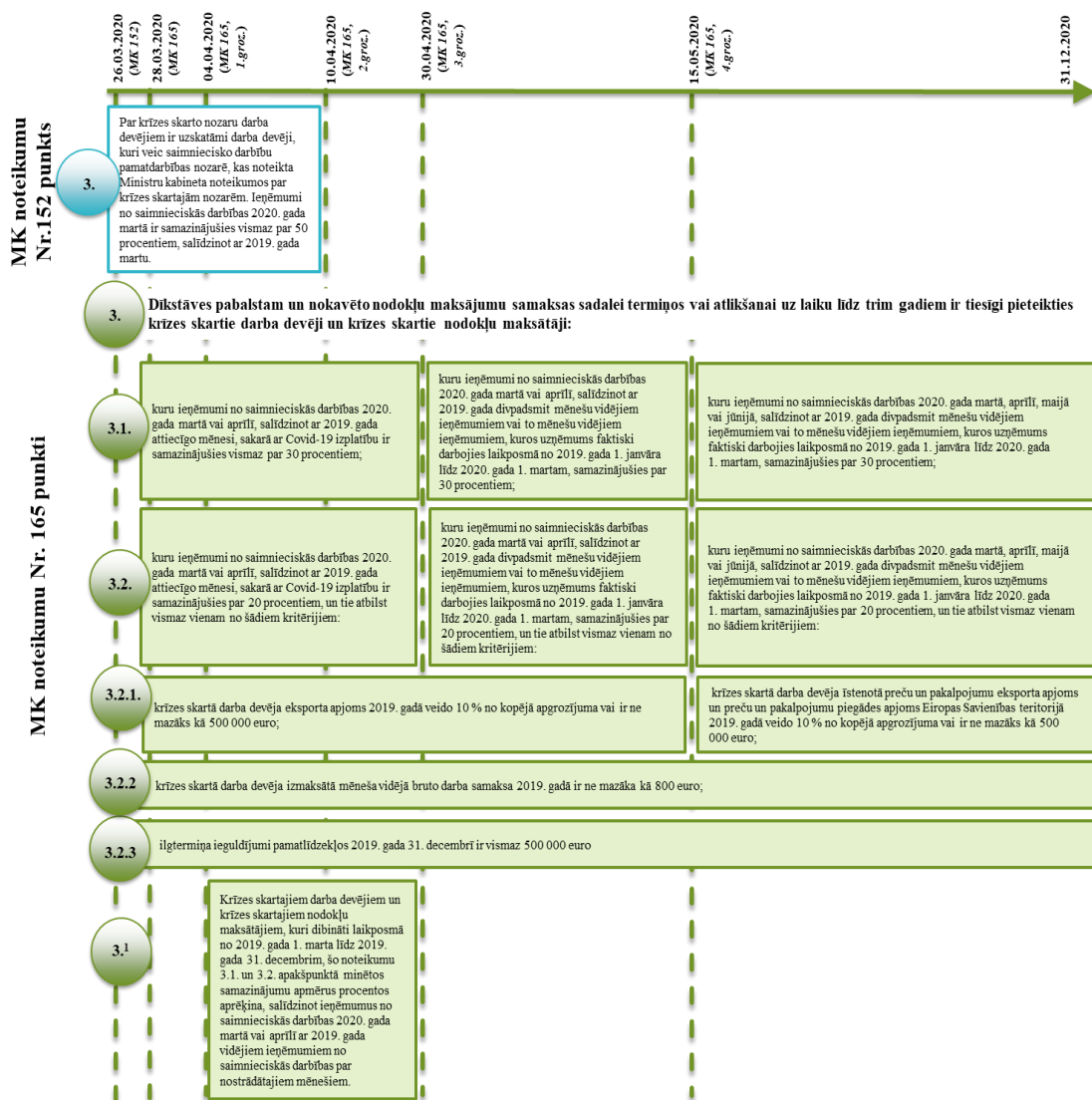
N.Mihailova

Departamenta direktore

I.Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

2.pielikums. Normatīvajos aktos veiktās izmaiņas attiecībā uz dīkstāves pabalstam pieteikties tiesīgiem darba devējiem

3.pielikums. Kritēriji, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir

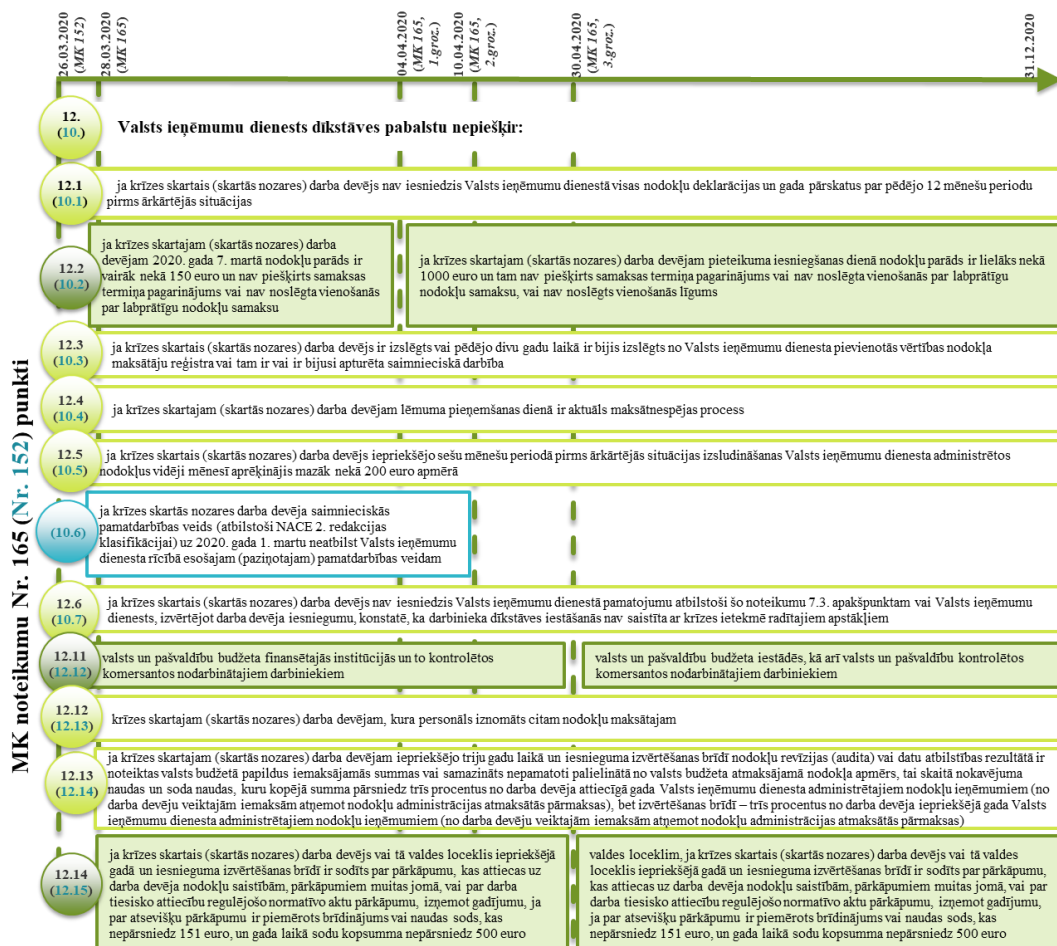
MK noteikumu Nr.165 punkts/apakšpunkts	Kritēriji darba devējiem MK noteikumi Nr.165	Kritēriji pašnodarbinātām personām MK noteikumi Nr.179	MK noteikumu Nr.179 punkts/apakšpunkts
	VID dīkstāves pabalstu nepiešķir:		
12.1.	ja krīzes skartais darba devējs nav iesniedzis VID visas nodokļu deklarācijas un gada pārskatus par pēdējo 12 mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas; (neattiecas uz darba devējiem, kas iekļauti Padziļinātas sadarbības programmā ¹¹⁰)	ja pašnodarbinātā persona nav iesniegusi VID visas nodokļu deklarācijas par pēdējo 12 mēnešu periodu pirms ārkārtējās situācijas;	10.1.
12.2.	ja krīzes skartajam darba devējam pieteikuma iesniegšanas dienā nodokļu parāds ir lielāks nekā 1000 euro un tam nav piešķirts samaksas termiņa pagarinājums vai nav noslēgta vienošanās par labprātīgu nodokļu samaksu, vai nav noslēgta vienošanās līgums; (neattiecas uz darba devējiem, kas iekļauti Padziļinātas sadarbības programmā ¹¹¹)	ja pašnodarbinātajai personai iesnieguma iesniegšanas brīdī nodokļu parāds ir lielāks par 1000 euro un nav piešķirti samaksas termiņa pagarinājumi vai nav noslēgta vienošanās par labprātīgu nodokļu samaksu, vai nav noslēgta vienošanās līgums;	10.2.
12.3.	ja krīzes skartais darba devējs ir izslēgts vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis izslēgts no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra vai tam ir vai ir bijusi apturēta saimnieciskā darbība;		
12.4.	ja krīzes skartajam darba devējam lēmuma pieņemšanas dienā ir aktuāls maksātnespējas process;	ja pašnodarbinātajai personai lēmuma pieņemšanas dienā ir aktuāls maksātnespējas process;	10.3.
12.5.	ja krīzes skartais darba devējs iepriekšējo sešu mēnešu periodā pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas VID administrētos nodokļus vidēji mēnesī aprēķinājis mazāk nekā 200 euro apmērā;	ja pašnodarbinātā persona 2019. gada pēdējo divu ceturkšņu periodā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas deklarējusi mazāk nekā vidēji 20 euro apmērā mēnesī;	10.4.
		ja pašnodarbinātās personas ienākumi no nepilna darba laika nodarbinātības iepriekšējo sešu mēnešu periodā pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas vidēji mēnesī ir bijuši lielāki nekā 2020. gadā valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga;	10.5.
12.6.	ja krīzes skartais darba devējs nav iesniedzis VID pamatojumu vai VID, izvērtējot darba devēja	ja pašnodarbinātā persona nav iesniegusi VID pamatojumu vai VID, izvērtējot pašnodarbinātās personas	10.6.

	iesniegumu, konstatē, ka darbinieka dīkstāves iestāšanās nav saistīta ar krīzes ietekmē radītajiem apstākļiem;	iesniegumu, konstatē, ka pašnodarbinātās personas dīkstāves iestāšanās nav saistīta ar krīzes ietekmē radītajiem apstākļiem;	
12.7.	ja darbinieks darba tiesiskās attiecības uzsācis pēc 01.03.2020.;	ja pašnodarbinātā persona saimniecisko darbību ir reģistrējusi pēc 01.03.2020.;	10.7.
12.8.	krīzes skartā darba devēja valdes locekļiem, ja krīzes skartais darba devējs nodarbina darbinieku, kurš neatrodas dīkstāvē, un padomes locekļiem;		
12.9.	par tām kalendāra dienām, par kurām piešķirts slimības pabalsts;	par tām kalendāra dienām, par kurām piešķirts slimības pabalsts;	10.8.
12.10.	darbiniekiem, kuri vienlaikus ir nodarbināti valsts vai pašvaldības institūcijā vai kapitālsabiedrībā, izņemot pedagoģisko vai radošo darbu valsts vai pašvaldības institūcijā vai kapitālsabiedrībā, un kuru ieņēmumi no tā nepārsniedz 430 euro mēnesī, vai darbiniekiem, kuri vienlaikus veic saimniecisko darbību un kuru ieņēmumi no tās pārsniedz 430 euro mēnesī;	pašnodarbinātām personām, kuras vienlaikus ir nodarbinātas valsts un pašvaldību budžeta iestādēs, kā arī valsts un pašvaldību kontrolētos komersantos, izņemot pašnodarbinātās personas, kuras veic pedagoģisko vai radošo darbu un kuru ienākumi no pedagoģiskā vai radošā darba vidēji mēnesī nepārsniedz 2020.gadā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu;	10.9.
12.11.	valsts un pašvaldību budžeta iestādēs, kā arī valsts un pašvaldību kontrolētos komersantos nodarbinātajiem darbiniekiem;		
		pašnodarbinātām personām, kuras vienlaikus ir nodarbinātas pie cita darba devēja pilnu darba laiku;	10.10.
		pašnodarbinātām personām, kuras saņēmušas dīkstāves pabalstu pie krīzes skarta darba devēja;	10.11.
		pašnodarbinātām personām, kuras saņem atbalstu Valsts kultūrkapitāla fonda radošo personu atbalsta, mūža stipendiju vai radošās jaunrades programmu ietvaros	10.13.
		pašnodarbinātām personām, kuras ir patentmaksas maksātāji;	10.15.
12.12.	krīzes skartajam darba devējam, kura personāls iznomāts citam nodokļu maksātājam;		
12.13.	ja krīzes skartajam darba devējam iepriekšējo triju gadu laikā un iesnieguma izvērtēšanas brīdī nodokļu revīzijas (audita) vai datu atbilstības rezultātā ir noteiktas valsts budžetā papildus iemaksājamās summas vai samazināts nepamatoti palielinātā no valsts budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs, tai skaitā	ja pēdējā gada laikā nodokļu revīzijas (audita) un datu atbilstības izvērtēšanas rezultātā papildus noteiktie maksājumi pašnodarbinātajam pārsniedz 1500 euro; ja pēdējā gada laikā nodokļu revīzijas (audita) un datu atbilstības izvērtēšanas rezultātā	10.16. 10.16. ¹

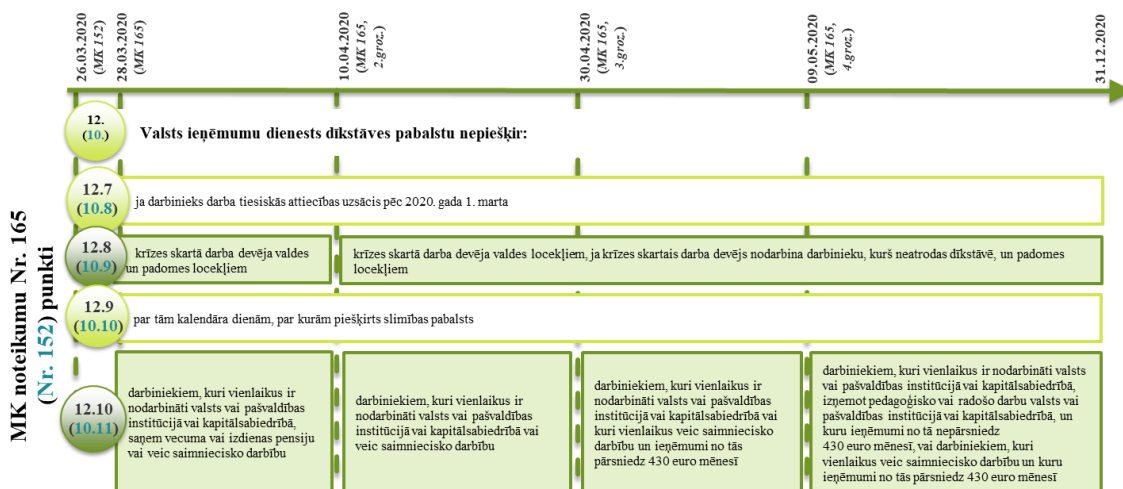
	nokavējuma naudas un soda naudas, kuru kopējā summa pārsniedz trīs procentus no darba devēja attiecīgā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), bet izvērtēšanas brīdī – trīs procentus no darba devēja iepriekšējā gada VID administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no darba devēju veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas);	pašnodarbinātajam papildus noteiktie maksājumi nepārsniedz 1500 <i>euro</i>, bet iesnieguma izvērtēšanas brīdī par pārkāpumiem aprēķinātā summa nav iemaksāta valsts budžetā vai par tās iemaksas grafiku nav panākta vienošanās ar VID;	
12.14.	valdes loceklim, ja krīzes skartais darba devējs vai tā valdes loceklis iepriekšējā gadā un iesnieguma izvērtēšanas brīdī ir sodīts par pārkāpumu, kas attiecas uz darba devēja nodokļu saistībām, pārkāpumiem muitas jomā, vai par darba tiesisko attiecību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, izņemot gadījumu, ja par atsevišķu pārkāpumu ir piemērots brīdinājums vai naudas sods, kas nepārsniedz 151 <i>euro</i>, un gada laikā sodu kopsumma nepārsniedz 500 <i>euro</i>.	ja pašnodarbinātā persona iesnieguma izvērtēšanas brīdī ir sodīta par pārkāpumu, kas attiecas uz nodokļu saistībām, pārkāpumiem muitas jomā, vai par darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, izņemot gadījumu, ja par atsevišķu pārkāpumu ir piemērots brīdinājums vai naudas sods, kas nepārsniedz 151 <i>euro</i>, un gada laikā sodu kopsumma nepārsniedz 500 <i>euro</i>.	10.17.

4.pielikums. Izmaiņas normatīvajos aktos noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir (darba devēja un darba ņēmēja kritēriji)

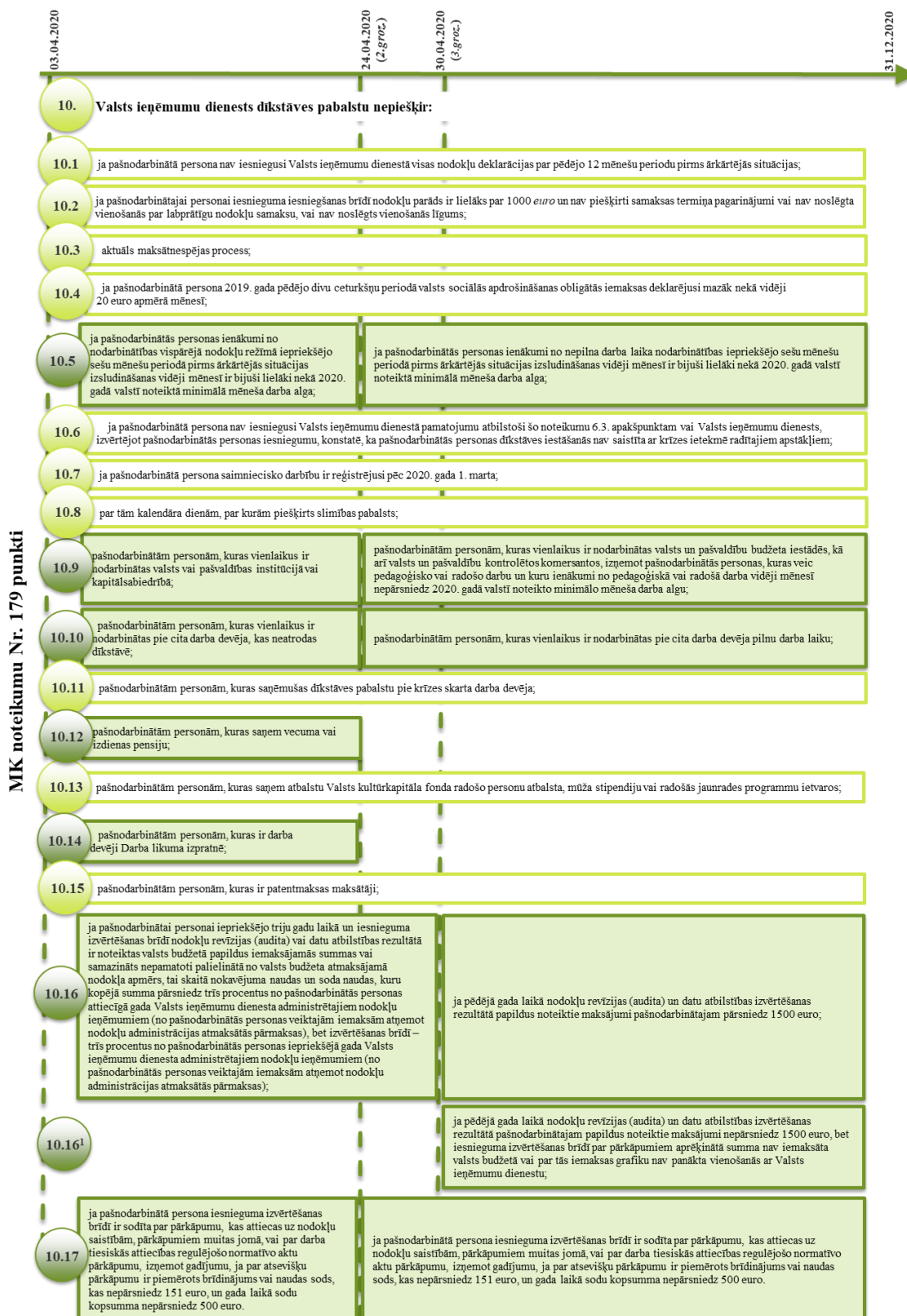
Darba devēja kritēriji:

Darba ņēmēja kritēriji:

5.pielikums. Izmaiņas normatīvajā aktā noteiktajos kritērijos, kādos gadījumos dīkstāves pabalstu nepiešķir pašnodarbinātām personām

Atsauces

- ¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), līdz ar to tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.
- ² Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".
- ³ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā".
- ⁴ Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums "Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma pārdalēm un risinājumiem COVID-19 seku mazināšanai", izskatīts Ministru kabineta 19.05.2020. sēdē.
- ⁵ Ministru kabineta 27.03.2020. rīkojums Nr.137 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁶ Finanšu ministrijas 27.03.2020. rīkojums Nr.97 "Par līdzekļu piešķiršanu", 25.06.2020. rīkojums Nr.221 "Par līdzekļu piešķiršanu" un 01.09.2020. rīkojums Nr.327 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁷ Ministru kabineta 27.03.2020. rīkojums Nr.137 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁸ Finanšu ministrijas 27.03.2020. rīkojums Nr.97 "Par līdzekļu piešķiršanu", 25.06.2020. rīkojums Nr.221 "Par līdzekļu piešķiršanu", Finanšu ministrijas 01.09.2020. rīkojums Nr.327 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁹ Pēc stāvokļa 14.08.2020.
- ¹⁰ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem", Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ¹¹ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.235 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem".
- ¹² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 3.punkts.
- ¹³ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem", Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ¹⁴ Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 15.panta ceturrtā daļa, Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.) 13.punkts, Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 15.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 12.punkts.
- ¹⁵ Likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 14.panta pirmā un otrā daļa.
- ¹⁶ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 3.punkts.
- ¹⁷ Likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 14.panta pirmā un otrā daļa.
- ¹⁸ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem", Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ¹⁹ Ministru kabineta 09.04.2020. noteikumi Nr.205 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem"" (spēkā no 10.04.2020.).
- ²⁰ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.234 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"" (spēkā no 24.04.2020.).
- ²¹ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" (spēkā no 30.04.2020.).
- ²² Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 3.punkts.

- ²³ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem".
- ²⁴ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ²⁵ Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr.331 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"" (spēkā no 04.06.2020.).
- ²⁶ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 7.punkts.
- ²⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr. 165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem", Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr. 179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ²⁸ VID 25.03.2020. rīkojums Nr. 9.5-3/527 "Par Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu piesaisti dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai", VID 25.03.2020. rīkojums Nr.9.5-3/525 "Par VID ierēdņu iesaisti konsultāciju sniegšanai saistībā ar papildus uzdevumiem Covid-19 izplatības laikā", 05.05.2020. rīkojums Nr. 9.5-3/867 "Par Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu piesaisti dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai un piešķirtā dīkstāves pabalsta pamatotības izvērtēšanā".
- ²⁹ Nodokļu kontroles pārvaldes rīcība dīkstāves pabalsta iesniegumu izskatīšanai, pabalstu piešķiršanai un lēmumu pieņemšanai (apstiprināta ar VID Nodokļu kontroles pārvaldes 08.04.2020. rīkojumu Nr. 23.17-12/1869), Nodokļu kontroles pārvaldes rīcība pašnodarbinātās personas, kuru skārusi Covid-19 izplatība, dīkstāves pabalsta iesnieguma izskatīšanai, pabalsta piešķiršanai un lēmuma pieņemšanai (apstiprināta ar VID Nodokļu kontroles pārvaldes 30.04.2020. rīkojumu Nr. 23.17-12/2264).
- ³⁰ Rīcība dīkstāves pabalsta iesniegumu izvērtēšanai darba ņēmējiem (VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavota un 07.04.2020. ievietota VID Koplietošanas sistēmas vietnē), Dīkstāves pabalsta pamatotības kontroles darbību fiksēšana NIS (VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavota 28.04.2020.), Iesniegumu izskatīšanas virzības gaita (VID Nodokļu kontroles pārvaldē sagatavota 26.03.2020.).
- ³¹ VID. Covid-19. Metodiskie materiāli. Pieejami: <https://www.vid.gov.lv/lv/metodiskie-un-informativie-materiali>, skatīti 08.10.2020.
- ³² 01.06.2020. Intervijas – apspriedes protokols ar VID pārstāvjiem.
- ³³ VID 08.10.2020. elektroniski sniegtā informācija.
- ³⁴ VID 27.08.2020. un 02.10.2020. elektroniski sniegtā informācija.
- ³⁵ VID 28.07.2020. vēstule Nr. VID.4.1/NNVP/29714 un 28.07.2020., 31.07.2020., 04.08.2020., 18.08.2020., 20.08.2020., 31.08.2020. elektroniski sniegtā informācija.
- ³⁶ Atbilstoši VID 18.08.2020. elektroniski iesniegtajiem datiem "VSAA 17.08.2020. nosūtītais saraksts par piešķirtajiem un atteiktajiem dīkstāves pabalstiem par periodu no 14.03.2020. līdz 14.08.2020.".
- ³⁷ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.) 16.punkts, Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 18.punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 15.punkts.
- ³⁸ VID 28.07.2020. vēstule Nr.VID.4.1/NNVP/29714 un 28.07.2020., 31.07.2020., 04.08.2020., 18.08.2020., 20.08.2020., 31.08.2020. elektroniski sniegtā informācija.
- ³⁹ Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ⁴⁰ MK 24.03.2020. noteikumu Nr.151 "Noteikumi par nozarēm, kurām sakarā ar Covid-19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija" pielikums.
- ⁴¹ MK 24.03.2020. noteikumu Nr.151 "Noteikumi par nozarēm, kurām sakarā ar Covid-19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija" pielikums.
- ⁴² Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ⁴³ Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ⁴⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skar Covid-19 izplatība" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ⁴⁵ Ministru kabineta 27.03.2020. rīkojums Nr.137 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".
- ⁴⁶ Finanšu ministrijas 27.03.2020. rīkojums Nr.97 "Par līdzekļu piešķiršanu", 25.06.2020. rīkojums Nr.221 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁴⁷ Finanšu ministrijas 27.03.2020. rīkojums Nr.97 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁴⁸ Finanšu ministrijas 25.06.2020. rīkojums Nr.221 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁴⁹ Finanšu ministrijas 01.09.2020. rīkojums Nr.327 "Par līdzekļu piešķiršanu".

⁵⁰ Ministu kabineta 28.12.2010. noteikumu Nr.1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" 50.punkts.

⁵¹ Ministu prezidenta 16.03.2020. rīkojums Nr.2020/1.2.1-62 "Par vadības grupu Covid-19 radīto ekonomisko seku operatīvai novēršanai uzņēmējdarbībā un nodarbināto atbalstam"; Ministu kabinets. Ministu prezidenta uzdevumā izveidota vadības grupa uzņēmējdarbības un nodarbināto atbalstam. 16.03.2020. Pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/ministru-prezidenta-uzdevuma-izveidota-vadibas-grupa-uznemejdarbibas-un-nodarbinato>, skatīts 29.07.2020.; Finanšu ministrija. Finanšu ministrs Jānis Reirs: Vadības grupa strādā pie nākamā līmeņa atbalsta pasākumiem uzņēmējiem. 25.03.2020. Pieejams: <https://fm.gov.lv/lv/aktualitates/jaunumi/61984-finansu-ministrs-janis-reirs-vadibas-grupa-strada-pie-nakama-limena-atbalsta-pasakumiem-uznemejiem>, skatīts 29.07.2020.

⁵² Ministu kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministu kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr. 165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem", Ministu kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".

⁵³ Ministu kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr. 151 "Noteikumi par nozarēm, kurām sakarā ar Covid-19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija".

⁵⁴ Ministu kabineta 02.04.2020. noteikumi Nr.184 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem""; Ministu kabineta 09.04.2020. noteikumi Nr.205 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem""; Ministu kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.235 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem""; Ministu kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.269 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem""; Ministu kabineta 14.05.2020. noteikumi Nr.293 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem"".

⁵⁵ Ministu kabineta 07.04.2020. noteikumi Nr.189 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība""; Ministu kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.234 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība""; Ministu kabineta 28.04.2020. noteikumi Nr.243 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība""; Ministu kabineta 07.05.2020. noteikumi Nr.271 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"".

⁵⁶ Ministu kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.) 3. un 5.punkts, Ministu kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" 3.punkts, Ministu kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 4. un 6.punkts.

⁵⁷ Ministu kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

⁵⁸ Ministu kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.235 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem"".

⁵⁹ Latvijas Darba devēju konfederācijas 27.07.2020. vēstule Nr. 2-9e/161 "Par Ministu kabineta 2020.gada 26.marta noteikumu Nr. 165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" grozījumiem un to ietekmi uz pabalsta saņēmējiem".

⁶⁰ Ministu kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 3. un 4.punkts.

⁶¹ Ministu kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" 3. un 4.punkts.

⁶² Ministu kabineta 07.04.2020. noteikumi Nr.189 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"" un Ministu kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.234 "Grozījumi Ministu kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība"".

⁶³ Ministu kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība" (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministu kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai

atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁶⁴ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 10.4.apakšpunkts.

⁶⁵ VID metodiskais materiāls “Mikrouzņēmumu nodoklis”, pieejams: https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/metodiskais_materialsmun.pdf, skatīts 15.09.2020.

⁶⁶ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁶⁷ Ministru kabineta 28.04.2020. noteikumi Nr. 243 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

⁶⁸ Ministru kabineta 28.04.2020. noteikumi Nr.243 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība””.

⁶⁹ Ministru kabineta 28.04.2020. noteikumu Nr.243 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 31.marta noteikumos Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” 1.punkts.

⁷⁰ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁷¹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 15.punkts.

⁷² Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 12.punkts.

⁷³ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”.

⁷⁴ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (redakcija, kas bija spēkā līdz 29.04.2020.) 6.punkts.

⁷⁵ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr. 235 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 4. punkts.

⁷⁶ Ministru kabineta 14.05.2020. noteikumu Nr.293 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 26.marta noteikumos Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”” 3.punkts.

⁷⁷ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 5.punkts.

⁷⁸ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 3.punkts.

⁷⁹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 8.punkts.

⁸⁰ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 7.1. un 7.2.apakšpunkts.

⁸¹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 9.punkts.

⁸² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 11.punkts.

⁸³ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trīs gadiem” 11. punkts.

⁸⁴ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 12.10.apakšpunkts.

⁸⁵ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim

gadiem” 10.punkts, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 9.punkts.

⁸⁶ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr. 152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 09.04.2020.), Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr. 179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁸⁷ VID 08.09.2020., 14.09.2020., 05.10.2020. elektroniski sniegtā informācija.

⁸⁸ 08.09.2020. Intervijas – apspriedes protokols ar VID pārstāvjiem.

⁸⁹ VID 11.09.2020. lēmums Nr.9.5-8.1/356.

⁹⁰ Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 09.04.2020.) 8.punkts, Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 10.punkts, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 9.punkts.

⁹¹ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”, Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

⁹² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 10.punkts.

⁹³ Valsts kontroles 01.06.2020. un 17.06.2020. Intervijas – apspriedes protokols ar VID pārstāvjiem, VID 25.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

⁹⁴ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 3.un 4.punkts.

⁹⁵ VID 30.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

⁹⁶ VID 30.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

⁹⁷ VID 30.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

⁹⁸ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 12.2. apakšpunkts.

⁹⁹ Latvijas Republikas Saeima. Publisko izdevumu un revīzijas komisija. 06.10.2020. Pieejams: <https://titania.saeima.lv/livs/saeimasnotikumi.nsf/0/6172D403AA5F5C68C22585F20024EB97?OpenDocument&prevCat=13|Publisko%20izdevumu%20un%20rev%20komisija, skatīts 07.10.2020.>

¹⁰⁰ Likuma “Par valsts apdraudējuma un tā seko novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 14. panta pirmā daļa.

¹⁰¹ VID Juridiskās un pirmstiesas strīdu izskatīšanas pārvaldes 08.09.2020., 09.09.2020., 11.09.2020. un 15.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁰² Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr. 179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.

¹⁰³ VID 13.10.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁰⁴ Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 15. panta ceturrtā daļa, Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr. 152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 09.04.2020.) 13. punkts, Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” 15. punkts un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr. 179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 12. punkts.

¹⁰⁵ 03.07.2020. Intervijas – apspriedes protokols ar VID pārstāvjiem, VID 03.08.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁰⁶ VID 03.08.2020. un 01.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁰⁷ VID 28.09.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹⁰⁸ LSM.lv Ziņu redakcija. “Nodokļu parādi pieauguši līdz miljardam eiro”. 08.09.2020. Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/nodoklu-paradi-pieaugusi-lidz-miljardam-eiro.a373462/>, skatīts 05.10.2020.

¹⁰⁹ VID 02.10.2020. un 13.10.2020. elektroniski sniegtā informācija.

¹¹⁰ Atbilstoši Ministru kabineta 27.11.2018. noteikumiem Nr. 748 “Padziļinātas sadarbības programmas darbības noteikumi”.

¹¹¹ Atbilstoši Ministru kabineta 27.11.2018. noteikumiem Nr. 748 “Padziļinātas sadarbības programmas darbības noteikumi”.